

Actuum Apostolorum

Actuum Apostolorum

1

primum quidem sermonem feci de omnibus o Theophile quae coepit Iesus facere et docere usque in diem qua praeciens apostolis per Spiritum Sanctum quos elegit adsumptus est quibus et praebuit se ipsum vivum post passionem suam in multis argumentis per dies quadraginta apparens eis et loquens de regno Dei et convescens praecepit eis ab Hierosolymis ne discederent sed expectarent promissionem Patris quam audistis per os meum quia Iohannes quidem baptizavit aqua vos autem baptizabimini Spiritu Sancto non post multos hos dies igitur qui convenerant interrogabant eum dicentes Domine si in tempore hoc restitues regnum Israhel dixit autem eis non est vestrum nosse tempora vel momenta quae Pater posuit in sua potestate sed accipietis virtutem supervenientis Spiritus Sancti in vos et eritis mihi testes in Hierusalem et in omni Iudaea et Samaria et usque ad ultimum terrae et cum haec dixisset videntibus illis elevatus est et nubes suscepit eum ab oculis eorum cumque intuerentur in caelum eunte illo ecce duo viri adstiterunt iuxta illos in vestibus albis qui et dixerunt viri galilaei quid statis aspicientes in caelum hic Iesus qui adsumptus est a vobis in caelum sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in caelum tunc reversi sunt Hierosolymam a monte qui

vocatur Oliveti qui est iuxta Hierusalem sabbati habens iter et cum introissent in cenaculum ascenderunt ubi manebant Petrus et Iohannes Iacobus et Andreas Philippus et Thomas Bartholomeus et Mattheus Iacobus Alphei et Simon Zelotes et Iudas Iacobi hii omnes erant perseverantes unianimiter in oratione cum mulieribus et Maria matre Iesu et fratribus eius et in diebus illis exurgens Petrus in medio fratrum dixit erat autem turba nominum simul fere centum viginti viri fratres oportet impleri scripturam quam praedixit Spiritus Sanctus per os David de Iuda qui fuit dux eorum qui comprehenderunt Iesum quia connumeratus erat in nobis et sortitus est sortem ministerii huius et hic quidem possedit agrum de mercede iniquitatis et suspensus crepuit medius et diffusa sunt omnia viscera eius et notum factum est omnibus habitantibus Hierusalem ita ut appellaretur ager ille lingua eorum Acheldemach hoc est ager Sanguinis scriptum est enim in libro Psalmorum fiat commoratio eius deserta et non sit qui inhabitet in ea et episcopatum eius accipiat alius oportet ergo ex his viris qui nobiscum congregati sunt in omni tempore quo intravit et exivit inter nos Dominus Iesus incipiens a baptisate Iohannis usque in diem qua adsumptus est a nobis testem resurrectionis eius nobiscum fieri unum ex istis et statuerunt duos Ioseph qui vocabatur Barsabban qui cognominatus est Iustus

et Matthiam et orantes dixerunt tu Domine qui corda nosti omnium ostende quem elegeris ex his duobus unum accipere locum ministerii huius et apostolatus de quo praevaricatus est Iudas ut abiret in locum suum et dederunt sortes eis et cecidit sors super Matthiam et adnumeratus est cum undecim apostolis

2

et cum conplerentur dies pentecostes erant omnes pariter in eodem loco et factus est repente de caelo sonus tamquam advenientis spiritus vehementis et replevit totam domum ubi erant sedentes et apparuerunt illis dispersitae linguae tamquam ignis seditque supra singulos eorum et repleti sunt omnes Spiritu Sancto et coeperunt loqui aliis linguis prout Spiritus Sanctus dabat eloqui illis erant autem in Hierusalem habitantes Iudaei viri religiosi ex omni natione quae sub caelo sunt facta autem hac voce convenit multitudo et mente confusa est quoniam audiebat unusquisque lingua sua illos loquentes stupebant autem omnes et mirabantur dicentes nonne omnes ecce isti qui loquuntur Galilaei sunt et quomodo nos audivimus unusquisque lingua nostra in qua nati sumus Parthi et Medi et Elamitae et qui habitant Mesopotamiam et Iudaeam et Cappadociam Pontum et Asiam Frygiam et Pamphiliam Aegyptum et partes Lybiae quae est circa Cyrenen et advenae romani Iudaei quoque et proselyti Cretes et Arabes audivimus loquentes eos nostris linguis magnalia

Dei stupebant autem omnes et mirabantur ad invicem dicentes quidnam hoc vult esse alii autem inridentes dicebant quia musto pleni sunt isti stans autem Petrus cum undecim levavit vocem suam et locutus est eis viri iudaei et qui habitatis Hierusalem universi hoc vobis notum sit et auribus percipite verba mea non enim sicut vos aestimatis hii ebrii sunt cum sit hora diei tertia sed hoc est quod dictum est per prophetam Iohel et erit in novissimis diebus dicit Dominus effundam de Spiritu meo super omnem carnem et prophetabunt filii vestri et filiae vestrae et iuvenes vestri visiones videbunt et seniores vestri somnia somniabunt et quidem super servos meos et super ancillas meas in diebus illis effundam de Spiritu meo et prophetabunt et dabo prodigia in caelo sursum et signa in terra deorsum sanguinem et ignem et vaporem fumi sol convertetur in tenebras et luna in sanguinem antequam veniat dies Domini magnus et manifestus et erit omnis quicumque invocaverit nomen Domini salvus erit viri israhelitae audite verba haec Iesum Nazarenum virum adprobatum a Deo in vobis virtutibus et prodigiis et signis quae fecit per illum Deus in medio vestri sicut vos scitis hunc definito consilio et praescientia Dei traditum per manus iniquorum adfigentes interemistis quem Deus suscitavit solutis doloribus inferni iuxta quod impossibile erat teneri illum ab eo David enim dicit in eum providebam Dominum coram me semper quoniam a dextris meis est ne commovear propter

hoc laetatum est cor meum et exultavit lingua mea insuper et caro mea requiescet in spe quoniam non derelinques animam meam in inferno neque dabis Sanctum tuum videre corruptionem notas fecisti mihi vias vitae replebis me iucunditate cum facie tua viri fratres liceat audenter dicere ad vos de patriarcha David quoniam et defunctus est et sepultus est et sepulchrum eius est apud nos usque in hodiernum diem propheta igitur cum esset et sciret quia iureiurando iurasset illi Deus de fructu lumbi eius sedere super sedem eius providens locutus est de resurrectione Christi quia neque derelictus est in inferno neque caro eius vidit corruptionem hunc Iesum resuscitavit Deus cui omnes nos testes sumus dextera igitur Dei exaltatus et promissione Spiritus Sancti accepta a Patre effudit hunc quem vos videtis et audistis non enim David ascendit in caelos dicit autem ipse dixit Dominus Domino meo sede a dextris meis donec ponam inimicos tuos scabillum pedum tuorum certissime ergo sciat omnis domus Israhel quia et Dominum eum et Christum Deus fecit hunc Iesum quem vos crucifixistis his auditis conpuncti sunt corde et dixerunt ad Petrum et ad reliquos apostolos quid faciemus viri fratres Petrus vero ad illos paenitentiam inquit agite et baptizetur unusquisque vestrum in nomine Iesu Christi in remissionem peccatorum vestrorum et accipietis donum Sancti Spiritus vobis enim est repromissio et filiis vestris et omnibus qui longe sunt quoscumque advocaverit Dominus Deus noster alii

etiam verbis pluribus testificatus est et exhortabatur eos dicens salvamini a generatione ista prava qui ergo receperunt sermonem eius baptizati sunt et adpositae sunt in illa die animae circiter tria milia erant autem perseverantes in doctrina apostolorum et communicatione fractionis panis et orationibus fiebat autem omni animae timor multa quoque prodigia et signa per apostolos fiebant in Hierusalem et metus erat magnus in universis omnes etiam qui credebant erant pariter et habebant omnia communia possessiones et substantias vendebant et dividebant illa omnibus prout cuique opus erat cotidie quoque perdurantes unianimiter in templo et frangentes circa domos panem sumebant cibum cum exultatione et simplicitate cordis conlaudantes Deum et habentes gratiam ad omnem plebem Dominus autem augebat qui salvi fierent cotidie in id ipsum

3

Petrus autem et Iohannes ascendebant in templum ad horam orationis nonam et quidam vir qui erat claudus ex utero matris suae baiulabatur quem ponebant cotidie ad portam templi quae dicitur Speciosa ut peteret elemosynam ab introeuntibus in templum is cum vidisset Petrum et Iohannem incipientes introire in templum rogabat ut elemosynam acciperet intuens autem in eum Petrus cum Iohanne dixit respice in nos at ille intendebat in eos sperans se aliquid accepturum ab eis Petrus autem dixit argentum et aurum non est mihi

quod autem habeo hoc tibi do in nomine Iesu Christi Nazareni surge et ambula et adprehensa ei manu dextera adlevavit eum et protinus consolidatae sunt bases eius et plantae et exiliens stetit et ambulabat et intravit cum illis in templum ambulans et exiliens et laudans Dominum et vidit omnis populus eum ambulans et laudans Deum cognoscebant autem illum quoniam ipse erat qui ad elemosynam sedebat ad Speciosam portam templi et impleti sunt stupore et extasi in eo quod contigerat illi cum teneret autem Petrum et Iohannem concurrunt omnis populus ad eos ad porticum qui appellatur Salomonis stupentes videns autem Petrus respondit ad populum viri israhelitae quid miramini in hoc aut nos quid intuemini quasi nostra virtute aut pietate fecerimus hunc ambulare Deus Abraham et Deus Isaac et Deus Iacob Deus patrum nostrorum glorificavit Filium suum Iesum quem vos quidem tradidistis et negastis ante faciem Pilati iudicante illo dimitti vos autem sanctum et iustum negastis et petistis virum homicidam donari vobis auctorem vero vitae interfecistis quem Deus suscitavit a mortuis cuius nos testes sumus et in fide nominis eius hunc quem videtis et nostis confirmavit nomen eius et fides quae per eum est dedit integram sanitatem istam in conspectu omnium vestrum et nunc fratres scio quia per ignorantiam fecistis sicut et principes vestri Deus autem quae praenuntiavit per os omnium prophetarum pati Christum suum implevit sic paenitemini igitur et convertimini ut deleantur

vestra peccata ut cum venerint tempora refrigerii a conspectu Domini et miserit eum qui praedicatus est vobis Iesum Christum quem oportet caelum quidem suscipere usque in tempora restitutionis omnium quae locutus est Deus per os sanctorum suorum a saeculo prophetarum Moses quidem dixit quia prophetam vobis suscitabit Dominus Deus vester de fratribus vestris tamquam me ipsum audietis iuxta omnia quaecumque locutus fuerit vobis erit autem omnis anima quae non audierit prophetam illum exterminabitur de plebe et omnes prophetae a Samuhel et deinceps qui locuti sunt et adnuntiaverunt dies istos vos estis filii prophetarum et testamenti quod disposuit Deus ad patres vestros dicens ad Abraham et in semine tuo benedicentur omnes familiae terrae vobis primum Deus suscitans Filium suum misit eum benedicientem vobis ut convertat se unusquisque a nequitia sua

4

loquentibus autem illis ad populum supervenerunt sacerdotes et magistratus templi et Sadducaeii dolentes quod docerent populum et adnuntiarent in Iesu resurrectionem ex mortuis et iniecerunt in eis manus et posuerunt eos in custodiam in crastinum erat enim iam vespera multi autem eorum qui audierant verbum crediderunt et factus est numerus virorum quinque milia factum est autem in crastinum ut congregarentur principes eorum et seniores et scribae in Hierusalem et Annas princeps sacerdotum et Caiphas

et Iohannes et Alexander et quotquot erant de genere sacerdotali et statuentes eos in medio interrogabant in qua virtute aut in quo nomine fecistis hoc vos tunc Petrus repletus Spiritu Sancto dixit ad eos principes populi et seniores si nos hodie diiudicamur in benefacto hominis infirmi in quo iste salvus factus est notum sit omnibus vobis et omni plebi Israhel quia in nomine Iesu Christi Nazareni quem vos crucifixistis quem Deus suscitavit a mortuis in hoc iste adstat coram vobis sanus hic est lapis qui reprobatus est a vobis aedificantibus qui factus est in caput anguli et non est in alio aliquo salus nec enim nomen aliud est sub caelo datum hominibus in quo oportet nos salvos fieri videntes autem Petri constantiam et Iohannis conperto quod homines essent sine litteris et idiotae admirabantur et cognoscebant eos quoniam cum Iesu fuerant hominem quoque videntes stantem cum eis qui curatus fuerat nihil poterant contradicere iusserunt autem eos foras extra concilium secedere et conferebant ad invicem dicentes quid faciemus hominibus istis quoniam quidem notum signum factum est per eos omnibus habitantibus in Hierusalem manifestum et non possumus negare sed ne amplius divulgetur in populum comminemur eis ne ultra loquantur in nomine hoc ulli hominum et vocantes eos denuntiaverunt ne omnino loquerentur neque docerent in nomine Iesu Petrus vero et Iohannes respondentes dixerunt ad eos si iustum est in conspectu Dei vos potius audire quam Deum iudicate non enim

possumus quae vidimus et audivimus non loqui at illi comminantes dimiserunt eos non invenientes quomodo punirent eos propter populum quia omnes clarificabant Deum in eo quod acciderat annorum enim erat amplius quadraginta homo in quo factum erat signum istud sanitatis dimissi autem venerunt ad suos et adnuntiaverunt eis quanta ad eos principes sacerdotum et seniores dixissent qui cum audissent unianimiter levaverunt vocem ad Deum et dixerunt Domine tu qui fecisti caelum et terram et mare et omnia quae in eis sunt qui Spiritu Sancto per os patris nostri David pueri tui dixisti quare fremuerunt gentes et populi meditati sunt inania adstiterunt reges terrae et principes convenerunt in unum adversus Dominum et adversus Christum eius convenerunt enim vere in civitate ista adversus sanctum puerum tuum Iesum quem unxisti Herodes et Pontius Pilatus cum gentibus et populis Israhel facere quae manus tua et consilium decreverunt fieri et nunc Domine respice in minas eorum et da servis tuis cum omni fiducia loqui verbum tuum in eo cum manum tuam extendas sanitates et signa et prodigia fieri per nomen sancti Filii tui Iesu et cum orassent motus est locus in quo erant congregati et repleti sunt omnes Spiritu Sancto et loquebantur verbum Dei cum fiducia multitudinis autem credentium erat cor et anima una nec quisquam eorum quae possidebant aliquid suum esse dicebat sed erant illis omnia communia et virtute magna reddebant apostoli

testimonium resurrectionis Iesu Christi Domini et gratia magna erat in omnibus illis neque enim quisquam egens erat inter illos quotquot enim possessores agrorum aut domorum erant vendentes adferebant pretia eorum quae vendebant et ponebant ante pedes apostolorum dividebantur autem singulis prout cuique opus erat Ioseph autem qui cognominatus est Barnabas ab apostolis quod est interpretatum Filius consolationis Levites Cyprius genere cum haberet agrum vendidit illum et adtulit pretium et posuit ante pedes apostolorum

5

vir autem quidam nomine Ananias cum Saffira uxore sua vendidit agrum et fraudavit de pretio agri conscia uxore sua et adferens partem quandam ad pedes apostolorum posuit dixit autem Petrus Anania cur temptavit Satanas cor tuum mentiri te Spiritui Sancto et fraudare de pretio agri nonne manens tibi manebat et venundatum in tua erat potestate quare posuisti in corde tuo hanc rem non es mentitus hominibus sed Deo audiens autem Ananias haec verba cecidit et exspiravit et factus est timor magnus in omnes qui audierant surgentes autem iuvenes amoverunt eum et efferentes sepelierunt factum est autem quasi horarum trium spatium et uxor ipsius nesciens quod factum fuerat introiit respondit autem ei Petrus dic mihi si tanti agrum vendidistis at illa dixit etiam tanti Petrus autem ad eam quid utique convenit vobis temptare Spiritum Domini ecce pedes eorum qui

sepelierunt virum tuum ad ostium et efferent te confestim cecidit ante pedes eius et exspiravit intrantes autem iuvenes invenerunt illam mortuam et extulerunt et sepelierunt ad virum suum et factus est timor magnus in universa ecclesia et in omnes qui audierunt haec per manus autem apostolorum fiebant signa et prodigia multa in plebe et erant unianimiter omnes in porticu Salomonis ceterorum autem nemo audebat coniungere se illis sed magnificabat eos populus magis autem augebatur credentium in Domino multitudo virorum ac mulierum ita ut in plateas eicerent infirmos et ponerent in lectulis et grabattis ut veniente Petro saltim umbra illius obumbraret quemquam eorum concurrebat autem et multitudo vicinarum civitatum Hierusalem adferentes aegros et vexatos ab spiritibus immundis qui curabantur omnes exurgens autem princeps sacerdotum et omnes qui cum illo erant quae est heresis Sadducaeorum repleti sunt zelo et iniecerunt manus in apostolos et posuerunt illos in custodia publica angelus autem Domini per noctem aperiens ianuas carceris et educens eos dixit ite et stantes loquimini in templo plebi omnia verba vitae huius qui cum audissent intraverunt diluculo in templum et docebant adveniens autem princeps sacerdotum et qui cum eo erant convocaverunt concilium et omnes seniores filiorum Israhel et miserunt in carcerem ut adducerentur cum venissent autem ministri et aperto carcere non invenissent illos reversi nuntiaverunt dicentes carcerem quidem

invenimus clausum cum omni diligentia et custodes stantes ad ianuas aperientes autem neminem intus invenimus ut audierunt autem hos sermones magistratus templi et principes sacerdotum ambigebant de illis quidnam fieret adveniens autem quidam nuntiavit eis quia ecce viri quos posuistis in carcere sunt in templo stantes et docentes populum tunc abiit magistratus cum ministris et adduxit illos sine vi timebant enim populum ne lapidarentur et cum adduxissent illos statuerunt in concilio et interrogavit eos princeps sacerdotum dicens praecipiendo praecepimus vobis ne doceretis in nomine isto et ecce replestis Hierusalem doctrina vestra et vultis inducere super nos sanguinem hominis istius respondens autem Petrus et apostoli dixerunt oboedire oportet Deo magis quam hominibus Deus patrum nostrorum suscitavit Iesum quem vos interemistis suspendentes in ligno hunc Deus principem et salvatorem exaltavit dextera sua ad dandam paenitentiam Israhel et remissionem peccatorum et nos sumus testes horum verborum et Spiritus Sanctus quem dedit Deus omnibus oboedientibus sibi haec cum audissent dissecabantur et cogitabant interficere illos surgens autem quidam in concilio Pharisaeus nomine Gamalihel legis doctor honorabilis universae plebi iussit foras ad breve homines fieri dixitque ad illos viri israhelitae attendite vobis super hominibus istis quid acturi sitis ante hos enim dies extitit Theodas dicens esse se aliquem cui consensit virorum numerus

circiter quadringentorum qui occisus est et omnes quicumque credebant ei dissipati sunt et redactus est ad nihilum post hunc extitit Iudas Galilaeus in diebus professionis et avertit populum post se et ipse periit et omnes quotquot consenserunt ei dispersi sunt et nunc itaque dico vobis discedite ab hominibus istis et sinite illos quoniam si est ex hominibus consilium hoc aut opus dissolvetur si vero ex Deo est non poteritis dissolvere eos ne forte et Deo repugnare inveniamini consenserunt autem illi et convocantes apostolos caesis denunciaverunt ne loquerentur in nomine Iesu et dimiserunt eos et illi quidem ibant gaudentes a conspectu concilii quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati omni autem die in templo et circa domos non cessabant docentes et evangelizantes Christum Iesum

6

in diebus autem illis crescente numero discipulorum factus est murmur Graecorum adversus Hebraeos eo quod dispicerentur in ministerio cotidiano viduae eorum convocantes autem duodecim multitudinem discipulorum dixerunt non est aequum nos derelinquere verbum Dei et ministrare mensis considerate ergo fratres viros ex vobis boni testimonii septem plenos Spiritu et sapientia quos constituamus super hoc opus nos vero orationi et ministerio verbi instantes erimus et placuit sermo coram omni multitudine et elegerunt Stephanum virum plenum fide et Spiritu Sancto et Philippum et

Prochorum et Nicanorem et Timonem et
Parmenam et Nicolaum advenam
Antiochenum hos statuerunt ante
conspectum apostolorum et orantes
inposuerunt eis manus et verbum Dei
crescebat et multiplicabatur numerus
discipulorum in Hierusalem valde
multa etiam turba sacerdotum
oboediebat fidei Stephanus autem
plenus gratia et fortitudine faciebat
prodigia et signa magna in populo
surrexerunt autem quidam de synagoga
quae appellatur Libertinorum et
Cyrenensium et Alexandrinorum et
eorum qui erant a Cilicia et Asia
disputantes cum Stephano et non
poterant resistere sapientiae et Spiritui
quo loquebatur tunc submiserunt viros
qui dicerent se audisse eum dicentem
verba blasphemiae in Mosen et Deum
commoverunt itaque plebem et seniores
et scribas et concurrentes rapuerunt
eum et adduxerunt in concilium et
statuerunt testes falsos dicentes homo
iste non cessat loqui verba adversus
locum sanctum et legem audivimus
enim eum dicentem quoniam Iesus
Nazarenus hic destruet locum istum et
mutabit traditiones quas tradidit nobis
Moses et intuentes eum omnes qui
sedebant in concilio viderunt faciem
eius tamquam faciem angeli

7

dixit autem princeps sacerdotum si
haec ita se habent qui ait viri fratres et
patres audite Deus gloriae apparuit
patri nostro Abraham cum esset in
Mesopotamiam priusquam moraretur in
Charram et dixit ad illum exi de terra

tua et de cognatione tua et veni in
terram quam tibi monstravero tunc exiit
de terra Chaldeorum et habitavit in
Charram et inde postquam mortuus est
pater eius transtulit illum in terram
istam in qua nunc vos habitatis et non
dedit illi hereditatem in ea nec passum
pedis et repromisit dare illi eam in
possessionem et semini eius post ipsum
cum non haberet filium locutus est
autem Deus quia erit semen eius accola
in terra aliena et servituti eos subicient
et male tractabunt eos annis
quadringentis et gentem cui servierint
iudicabo ego dixit Deus et post haec
exibunt et deservient mihi in loco isto et
dedit illi testamentum circumcisionis et
sic genuit Isaac et circumcidit eum die
octava et Isaac Iacob et Iacob duodecim
patriarchas et patriarchae aemulantes
Ioseph vendiderunt in Aegyptum et erat
Deus cum eo et eripuit eum ex omnibus
tribulationibus eius et dedit ei gratiam
et sapientiam in conspectu Pharaonis
regis Aegypti et constituit eum
praepositum super Aegyptum et super
omnem domum suam venit autem
fames in universam Aegyptum et
Chanaan et tribulatio magna et non
inveniebant cibos patres nostri cum
audisset autem Iacob esse frumentum in
Aegypto misit patres nostros primum et
in secundo cognitus est Ioseph a
fratribus suis et manifestatum est
Pharaoni genus eius mittens autem
Ioseph accersivit Iacob patrem suum et
omnem cognationem in animabus
septuaginta quinque et descendit Iacob
in Aegyptum et defunctus est ipse et
patres nostri et translati sunt in Sychem

et positi sunt in sepulchro quod emit Abraham pretio argenti a filiis Emmor filii Sychem cum adpropinquaret autem tempus repromissionis quam confessus erat Deus Abrahae crevit populus et multiplicatus est in Aegypto quoadusque surrexit rex alius in Aegypto qui non sciebat Ioseph hic circumveniens genus nostrum adflixit patres ut exponerent infantes suos ne vivificarentur eodem tempore natus est Moses et fuit gratus Deo qui nutritus est tribus mensibus in domo patris sui exposito autem illo sustulit eum filia Pharaonis et enutrivit eum sibi in filium et eruditus est Moses omni sapientia Aegyptiorum et erat potens in verbis et in operibus suis cum autem impleretur ei quadraginta annorum tempus ascendit in cor eius ut visitaret fratres suos filios Israhel et cum vidisset quendam iniuriam patientem vindicavit illum et fecit ultionem ei qui iniuriam sustinebat percusso Aegyptio existimabat autem intellegere fratres quoniam Deus per manum ipsius daret salutem illis at illi non intellexerunt sequenti vero die apparuit illis litigantibus et reconciliabat eos in pacem dicens viri fratres estis ut quid nocetis alterutrum qui autem iniuriam faciebat proximo reppulit eum dicens quis te constituit principem et iudicem super nos numquid interficere me tu vis quemadmodum interfecisti heri Aegyptium fugit autem Moses in verbo isto et factus est advena in terra Madiam ubi generavit filios duos et expletis annis quadraginta apparuit illi in deserto montis Sina angelus in igne

flammae rubi Moses autem videns admiratus est visum et accedente illo ut consideraret facta est vox Domini ego Deus patrum tuorum Deus Abraham et Deus Isaac et Deus Iacob tremefactus autem Moses non audebat considerare dixit autem illi Dominus solve calciamentum pedum tuorum locus enim in quo stas terra sancta est videns vidi adflictionem populi mei qui est in Aegypto et gemitum eorum audivi et descendi liberare eos et nunc veni et mittam te in Aegyptum hunc Mosen quem negaverunt dicentes quis te constituit principem et iudicem hunc Deus principem et redemptorem misit cum manu angeli qui apparuit illi in rubo hic eduxit illos faciens prodigia et signa in terra Aegypti et in Rubro mari et in deserto annis quadraginta hic est Moses qui dixit filiis Israhel prophetam vobis suscitabit Deus de fratribus vestris tamquam me hic est qui fuit in ecclesia in solitudine cum angelo qui loquebatur ei in monte Sina et cum patribus nostris qui accepit verba vitae dare nobis cui noluerunt oboedire patres nostri sed reppulerunt et aversi sunt cordibus suis in Aegyptum dicentes ad Aaron fac nobis deos qui praecedant nos Moses enim hic qui eduxit nos de terra Aegypti nescimus quid factum sit ei et vitulum fecerunt in illis diebus et obtulerunt hostiam simulacro et laetabantur in operibus manuum suarum convertit autem Deus et tradidit eos servire militiae caeli sicut scriptum est in libro Prophetarum numquid victimas aut hostias obtulistis mihi annis quadraginta in deserto domus Israhel et

suscepistis tabernaculum Moloch et sidus dei vestri Rempham figuras quas fecistis adorare eas et transferam vos trans Babylonem tabernaculum testimonii fuit patribus nostris in deserto sicut disposuit loquens ad Mosen ut faceret illud secundum formam quam viderat quod et induxerunt suscipientes patres nostri cum Iesu in possessionem gentium quas expulit Deus a facie patrum nostrorum usque in diebus David qui invenit gratiam ante Deum et petiit ut inveniret tabernaculum Deo Iacob Salomon autem aedificavit illi domum sed non Excelsus in manufactis habitat sicut propheta dicit caelum mihi sedis est terra autem scabillum pedum meorum quam domum aedificabitis mihi dicit Dominus aut quis locus requietionis meae est nonne manus mea fecit haec omnia dura cervice et incircumcisi cordibus et auribus vos semper Spiritui Sancto resistitis sicut patres vestri et vos quem prophetarum non sunt persecuti patres vestri et occiderunt eos qui praenuntiabant de adventu Iusti cuius vos nunc proditores et homicidae fuistis qui accepistis legem in dispositionem angelorum et non custodistis audientes autem haec dissecabantur cordibus suis et stridebant dentibus in eum cum autem esset plenus Spiritu Sancto intendens in caelum vidit gloriam Dei et Iesum stantem a dextris Dei et ait ecce video caelos apertos et Filium hominis a dextris stantem Dei exclamantes autem voce magna continuerunt aures suas et impetum fecerunt unanimiter in eum et eicientes eum extra civitatem lapidabant

et testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes adulescentis qui vocabatur Saulus et lapidabant Stephanum invocantem et dicentem Domine Iesu suscipe spiritum meum positus autem genibus clamavit voce magna Domine ne statuas illis hoc peccatum et cum hoc dixisset obdormivit Saulus autem erat consentiens neci eius

8

facta est autem in illa die persecutio magna in ecclesia quae erat Hierosolymis et omnes dispersi sunt per regiones Iudaeae et Samariae praeter apostolos curaverunt autem Stephanum viri timorati et fecerunt planctum magnum super illum Saulus vero devastabat ecclesiam per domos intrans et trahens viros ac mulieres tradebat in custodiam igitur qui dispersi erant pertransiebant evangelizantes verbum Philippus autem descendens in civitatem Samariae praedicabat illis Christum intendebant autem turbae his quae a Philippo dicebantur unanimiter audientes et videntes signa quae faciebat multi enim eorum qui habebant spiritus imundos clamantes voce magna exiebant multi autem paralytici et claudi curati sunt factum est ergo magnum gaudium in illa civitate vir autem quidam nomine Simon qui ante fuerat in civitate magus seducens gentem Samariae dicens esse se aliquem magnum cui auscultabant omnes a minimo usque ad maximum dicentes hic est virtus Dei quae vocatur Magna adtendebant autem eum propter quod multo tempore magicis suis

dementasset eos cum vero credidissent Philippo evangelizanti de regno Dei et nomine Iesu Christi baptizabantur viri ac mulieres tunc Simon et ipse credidit et cum baptizatus esset adhaerebat Philippo videns etiam signa et virtutes maximas fieri stupens admirabatur cum autem audissent apostoli qui erant Hierosolymis quia recepit Samaria verbum Dei miserunt ad illos Petrum et Iohannem qui cum venissent oraverunt pro ipsis ut acciperent Spiritum Sanctum nondum enim in quemquam illorum venerat sed baptizati tantum erant in nomine Domini Iesu tunc inponebant manus super illos et accipiebant Spiritum Sanctum cum vidisset autem Simon quia per inpositionem manus apostolorum daretur Spiritus Sanctus obtulit eis pecuniam dicens date et mihi hanc potestatem ut cuicumque inposuero manus accipiat Spiritum Sanctum Petrus autem dixit ad eum pecunia tua tecum sit in perditionem quoniam donum Dei existimasti pecunia possideri non est tibi pars neque sors in sermone isto cor enim tuum non est rectum coram Deo paenitentiam itaque age ab hac nequitia tua et roga Deum si forte remittatur tibi haec cogitatio cordis tui in felle enim amaritudinis et obligatione iniquitatis video te esse respondens autem Simon dixit precamini vos pro me ad Dominum ut nihil veniat super me horum quae dixistis et illi quidem testificati et locuti verbum Domini rediebant Hierosolymam et multis regionibus Samaritanorum evangelizabant angelus autem Domini

locutus est ad Philippum dicens surge et vade contra meridianum ad viam quae descendit ab Hierusalem in Gazam haec est deserta et surgens abiit et ecce vir aethiops eunuchus potens Candacis reginae Aethiopum qui erat super omnes gazas eius venerat adorare in Hierusalem et revertebatur sedens super currum suum legensque prophetam Esaiam dixit autem Spiritus Philippo accede et adiunge te ad currum istum adcurrrens autem Philippus audivit illum legentem Esaiam prophetam et dixit putasne intellegis quae legis qui ait et quomodo possum si non aliquis ostenderit mihi rogavitque Philippum ut ascenderet et sederet secum locus autem scripturae quam legebat erat hic tamquam ovis ad occisionem ductus est et sicut agnus coram tondente se sine voce sic non aperuit os suum in humilitate iudicium eius sublatum est generationem illius quis enarrabit quoniam tollitur de terra vita eius respondens autem eunuchus Philippo dixit obsecro te de quo propheta dicit hoc de se an de alio aliquo aperiens autem Philippus os suum et incipiens ab scriptura ista evangelizavit illi Iesum et dum irent per viam venerunt ad quandam aquam et ait eunuchus ecce aqua quid prohibet me baptizari et iussit stare currum et descenderunt uterque in aquam Philippus et eunuchus et baptizavit eum cum autem ascendissent de aqua Spiritus Domini rapuit Philippum et amplius non vidit eum eunuchus ibat enim per viam suam gaudens Philippus autem inventus est in Azoto et pertransiens evangelizabat

civitatibus cunctis donec veniret
Caesaream

9

Saulus autem adhuc inspirans minarum et caedis in discipulos Domini accessit ad principem sacerdotum et petiit ab eo epistulas in Damascum ad synagogas ut si quos invenisset huius viae viros ac mulieres vinctos perduceret in Hierusalem et cum iter faceret contigit ut adpropinquaret Damasco et subito circumfulsit eum lux de caelo et cadens in terram audivit vocem dicentem sibi Saule Saule quid me persequeris qui dixit quis es Domine et ille ego sum Iesus quem tu persequeris sed surge et ingredere civitatem et dicetur tibi quid te oporteat facere viri autem illi qui comitabantur cum eo stabant stupefacti audientes quidem vocem neminem autem videntes surrexit autem Saulus de terra apertisque oculis nihil videbat ad manus autem illum trahentes introduxerunt Damascum et erat tribus diebus non videns et non manducavit neque bibit erat autem quidam discipulus Damasci nomine Ananias et dixit ad illum in visu Dominus Anania at ille ait ecce ego Domine et Dominus ad illum surgens vade in vicum qui vocatur Rectus et quaere in domo Iudae Saulum nomine Tarsensem ecce enim orat et vidit virum Ananiam nomine introeuntem et inponentem sibi manus ut visum recipiat respondit autem Ananias Domine audivi a multis de viro hoc quanta mala sanctis tuis fecerit in Hierusalem et hic habet potestatem a principibus sacerdotum alligandi omnes

qui invocant nomen tuum dixit autem ad eum Dominus vade quoniam vas electionis est mihi iste ut portet nomen meum coram gentibus et regibus et filiis Israhel ego enim ostendam illi quanta oporteat eum pro nomine meo pati et abiit Ananias et introivit in domum et inponens ei manus dixit Saule frater Dominus misit me Iesus qui apparuit tibi in via qua veniebas ut videas et implearis Spiritu Sancto et confestim ceciderunt ab oculis eius tamquam squamae et visum recepit et surgens baptizatus est et cum accepisset cibum confortatus est fuit autem cum discipulis qui erant Damasci per dies aliquot et continuo in synagogis praedicabat Iesum quoniam hic est Filius Dei stupebant autem omnes qui audiebant et dicebant nonne hic est qui expugnabat in Hierusalem eos qui invocabant nomen istud et huc ad hoc venit ut vinctos illos duceret ad principes sacerdotum Saulus autem magis convalescebat et confundeat Iudaeos qui habitabant Damasci adfirmans quoniam hic est Christus cum implerentur autem dies multi consilium fecerunt Iudaei ut eum interficerent notae autem factae sunt Saulo insidiae eorum custodiebant autem et portas die ac nocte ut eum interficerent accipientes autem discipuli eius nocte per murum dimiserunt eum submittentes in sporta cum autem venisset in Hierusalem temptabat iungere se discipulis et omnes timebant eum non credentes quia esset discipulus Barnabas autem adprehensum illum duxit ad apostolos et narravit illis quomodo in via vidisset

Dominum et quia locutus est ei et quomodo in Damasco fiducialiter egerit in nomine Iesu et erat cum illis intrans et exiens in Hierusalem et fiducialiter agens in nomine Domini loquebatur quoque et disputabat cum Graecis illi autem quaerebant occidere eum quod cum cognovissent fratres deduxerunt eum Caesaream et dimiserunt Tarsum ecclesia quidem per totam Iudaeam et Galilaeam et Samariam habebat pacem et aedificabatur ambulans in timore Domini et consolatione Sancti Spiritus replebatur factum est autem Petrum dum pertransiret universos devenire et ad sanctos qui habitabant Lyddae invenit autem ibi hominem quendam nomine Aeneam ab annis octo iacentem in grabatto qui erat paralyticus et ait illi Petrus Aeneas sanat te Iesus Christus surge et sterne tibi et continuo surrexit et viderunt illum omnes qui habitabant Lyddae et Saronae qui conversi sunt ad Dominum in Ioppe autem fuit quaedam discipula nomine Tabitas quae interpretata dicitur Dorcas haec erat plena operibus bonis et elemosynis quas faciebat factum est autem in diebus illis ut infirmata moreretur quam cum lavissent posuerunt eam in cenaculo cum autem prope esset Lydda ab Ioppe discipuli audientes quia Petrus esset in ea miserunt duos viros ad eum rogantes ne pigriteris venire usque ad nos exurgens autem Petrus venit cum illis et cum advenisset duxerunt illum in cenaculum et circumsteterunt illum omnes viduae flentes et ostendentes tunicas et vestes quas faciebat illis Dorcas eiectis autem omnibus foras

Petrus ponens genua oravit et conversus ad corpus dixit Tabita surge at illa aperuit oculos suos et viso Petro resedit dans autem illi manum erexit eam et cum vocasset sanctos et viduas adsignavit eam vivam notum autem factum est per universam Ioppen et crediderunt multi in Domino factum est autem ut dies multos moraretur in Ioppe apud quendam Simonem coriarium

10

vir autem quidam erat in Caesarea nomine Cornelius centurio cohortis quae dicitur Italica religiosus et timens Deum cum omni domo sua faciens elemosynas multas plebi et deprecans Deum semper vidit in visu manifeste quasi hora nona diei angelum Dei introeuntem ad se et dicentem sibi Corneli at ille intuens eum timore correptus dixit quid est domine dixit autem illi orationes tuae et elemosynae tuae ascenderunt in memoriam in conspectu Dei et nunc mitte viros in Ioppen et accersi Simonem quendam qui cognominatur Petrus hic hospitatur apud Simonem quendam coriarium cuius est domus iuxta mare et cum discessisset angelus qui loquebatur illi vocavit duos domesticos suos et militem metuentem Dominum ex his qui illi parebant quibus cum narrasset omnia misit illos in Ioppen postera autem die iter illis facientibus et adpropinquantibus civitati ascendit Petrus in superiora ut oraret circa horam sextam et cum esuriret voluit gustare parantibus autem eis cecidit super eum

mentis excessus et videt caelum apertum et descendens vas quoddam velut linteum magnum quattuor initiis submitti de caelo in terram in quo erant omnia quadrupedia et serpentina terrae et volatilia caeli et facta est vox ad eum surge Petre et occide et manduca ait autem Petrus absit Domine quia numquam manducavi omne commune et inmundum et vox iterum secundo ad eum quae Deus purificavit ne tu commune dixeris hoc autem factum est per te et statim receptum est vas in caelum et dum intra se haesitaret Petrus quidnam esset visio quam vidisset ecce viri qui missi erant a Cornelio inquirentes domum Simonis adstiterunt ad ianuam et cum vocassent interrogabant si Simon qui cognominatur Petrus illic haberet hospitium Petro autem cogitante de visione dixit Spiritus ei ecce viri tres quaerunt te surge itaque et descende et vade cum eis nihil dubitans quia ego misi illos descendens autem Petrus ad viros dixit ecce ego sum quem quaeritis quae causa est propter quam venistis qui dixerunt Cornelius centurio vir iustus et timens Deum et testimonium habens ab universa gente Iudaeorum responsum accepit ab angelo sancto accersire te in domum suam et audire verba abs te introducens igitur eos recepit hospitio sequenti autem die surgens profectus est cum eis et quidam ex fratribus ab Ioppe comitati sunt eum altera autem die introivit Caesaream Cornelius vero expectabat illos convocatis cognatis suis et necessariis amicis et factum est cum introisset

Petrus obvius ei Cornelius et procidens ad pedes adoravit Petrus vero levavit eum dicens surge et ego ipse homo sum et loquens cum illo intravit et invenit multos qui convenerant dixitque ad illos vos scitis quomodo abominatum sit viro iudaeo coniungi aut accedere ad alienigenam et mihi ostendit Deus neminem communem aut inmundum dicere hominem propter quod sine dubitatione veni accersitus interrogo ergo quam ob causam accersistis me et Cornelius ait a nudius quartana die usque in hanc horam orans eram hora nona in domo mea et ecce vir stetit ante me in veste candida et ait Corneli exaudita est oratio tua et elemosynae tuae commemoratae sunt in conspectu Dei mitte ergo in Ioppen et accersi Simonem qui cognominatur Petrus hic hospitatur in domo Simonis coriarii iuxta mare confestim igitur misi ad te et tu bene fecisti veniendo nunc ergo omnes nos in conspectu tuo adsumus audire omnia quaecumque tibi praecepta sunt a Domino aperiens autem Petrus os dixit in veritate conperi quoniam non est personarum acceptor Deus sed in omni gente qui timet eum et operatur iustitiam acceptus est illi verbum misit filiis Israhel adnuntians pacem per Iesum Christum hic est omnium Dominus vos scitis quod factum est verbum per universam Iudaeam incipiens enim a Galilaea post baptismum quod praedicavit Iohannes Iesum a Nazareth quomodo unxit eum Deus Spiritu Sancto et virtute qui pertransivit benefaciendo et sanando omnes oppressos a diabolo quoniam

Deus erat cum illo et nos testes sumus omnium quae fecit in regione Iudaeorum et Hierusalem quem et occiderunt suspendentes in ligno hunc Deus suscitavit tertia die et dedit eum manifestum fieri non omni populo sed testibus praeordinatis a Deo nobis qui manducavimus et bibimus cum illo postquam resurrexit a mortuis et praecepit nobis praedicare populo et testificari quia ipse est qui constitutus est a Deo iudex vivorum et mortuorum huic omnes prophetae testimonium perhibent remissionem peccatorum accipere per nomen eius omnes qui credunt in eum adhuc loquente Petro verba haec cecidit Spiritus Sanctus super omnes qui audiebant verbum et obstipuerunt ex circumcissione fideles qui venerant cum Petro quia et in nationes gratia Spiritus Sancti effusa est audiebant enim illos loquentes linguis et magnificantes Deum tunc respondit Petrus numquid aquam quis prohibere potest ut non baptizentur hii qui Spiritum Sanctum acceperunt sicut et nos et iussit eos in nomine Iesu Christi baptizari tunc rogaverunt eum ut maneret aliquot diebus

11

audierunt autem apostoli et fratres qui erant in Iudaea quoniam et gentes receperunt verbum Dei cum ascendisset autem Petrus in Hierosolimam disceptabant adversus illum qui erant ex circumcissione dicentes quare introisti ad viros praeputium habentes et manducasti cum illis incipiens autem Petrus exponebat illis ordinem dicens

ego eram in civitate Ioppe orans et vidi in excessu mentis visionem descendens vas quoddam velut linteum magnum quattuor initiis submitti de caelo et venit usque ad me in quod intuens considerabam et vidi quadrupedia terrae et bestias et reptilia et volatilia caeli audivi autem et vocem dicentem mihi surgens Petre occide et manduca dixi autem nequaquam Domine quia commune aut inmundum numquam introivit in os meum respondit autem vox secundo de caelo quae Deus mundavit tu ne commune dixeris hoc autem factum est per te et recepta sunt rursus omnia in caelum et ecce confestim tres viri adstiterunt in domo in qua eram missi a Caesarea ad me dixit autem Spiritus mihi ut irem cum illis nihil haesitans venerunt autem mecum et sex fratres isti et ingressi sumus in domum viri narravit autem nobis quomodo vidisset angelum in domo sua stantem et dicentem sibi mitte in Ioppen et accersi Simonem qui cognominatur Petrus qui loquetur tibi verba in quibus salvus eris tu et universa domus tua cum autem coepissem loqui decidit Spiritus Sanctus super eos sicut et in nos in initio recordatus sum autem verbi Domini sicut dicebat Iohannes quidem baptizavit aqua vos autem baptizabimini Spiritu Sancto si ergo eandem gratiam dedit illis Deus sicut et nobis qui credidimus in Dominum Iesum Christum ego quis eram qui possem prohibere Deum his auditis tacuerunt et glorificaverunt Deum dicentes ergo et gentibus Deus

paenitentiam ad vitam dedit et illi quidem qui dispersi fuerant a tribulatione quae facta fuerat sub Stephano perambulaverunt usque Foenicen et Cyprum et Antiochiam nemini loquentes verbum nisi solis Iudaeis erant autem quidam ex eis viri cyprii et cyrenaei qui cum introissent Antiochiam loquebantur et ad Graecos adnuntiantes Dominum Iesum et erat manus Domini cum eis multusque numerus credentium conversus est ad Dominum pervenit autem sermo ad aures ecclesiae quae erat Hierosolymis super istis et miserunt Barnaban usque Antiochiam qui cum pervenisset et vidisset gratiam Dei gavisus est et hortabatur omnes proposito cordis permanere in Domino quia erat vir bonus et plenus Spiritu Sancto et fide et adposita est turba multa Domino profectus est autem Tarsum ut quaereret Saulum quem cum invenisset perduxit Antiochiam et annum totum conversati sunt in ecclesia et docuerunt turbam multam ita ut cognominarentur primum Antiochiaei discipuli Christiani in his autem diebus supervenerunt ab Hierosolymis prophetae Antiochiam et surgens unus ex eis nomine Agabus significabat per Spiritum famem magnam futuram in universo orbe terrarum quae facta est sub Claudio discipuli autem prout quis habebat proposuerunt singuli eorum in ministerium mittere habitantibus in Iudaea fratribus quod et fecerunt mittentes ad seniores per manus Barnabae et Sauli

eodem autem tempore misit Herodes rex manus ut adfligeret quosdam de ecclesia occidit autem Iacobum fratrem Iohannis gladio videns autem quia placeret Iudaeis adposuit adprehendere et Petrum erant autem dies azymorum quem cum adprehendisset misit in carcerem tradens quattuor quaternionibus militum custodire eum volens post pascha producere eum populo et Petrus quidem servabatur in carcere oratio autem fiebat sine intermissione ab ecclesia ad Deum pro eo cum autem producturus eum esset Herodes in ipsa nocte erat Petrus dormiens inter duos milites vinctus catenis duabus et custodes ante ostium custodiebant carcerem et ecce angelus Domini adstitit et lumen refulsit in habitaculo percussoque latere Petri suscitavit eum dicens surge velociter et ceciderunt catenae de manibus eius dixit autem angelus ad eum praecingere et calcia te gallicas tuas et fecit sic et dixit illi circumda tibi vestimentum tuum et sequere me et exiens sequebatur et nesciebat quia verum est quod fiebat per angelum aestimabat autem se visum videre transeuntes autem primam et secundam custodiam venerunt ad portam ferream quae ducit ad civitatem quae ultro aperta est eis et exeuntes processerunt vicum unum et continuo discessit angelus ab eo et Petrus ad se reversus dixit nunc scio vere quia misit Dominus angelum suum et eripuit me de manu Herodis et de omni expectatione plebis Iudaeorum

consideransque venit ad domum Mariae matris Iohannis qui cognominatus est Marcus ubi erant multi congregati et orantes pulsante autem eo ostium ianuae processit puella ad audiendum nomine Rhode et ut cognovit vocem Petri prae gaudio non aperuit ianuam sed intro currens nuntiavit stare Petrum ante ianuam at illi dixerunt ad eam insanis illa autem adfirmabat sic se habere illi autem dicebant angelus eius est Petrus autem perseverabat pulsans cum autem aperuissent viderunt eum et obstipuerunt annuens autem eis manu ut tacerent enarravit quomodo Dominus eduxisset eum de carcere dixitque nuntiate Iacobo et fratribus haec et egressus abiit in alium locum facta autem die erat non parva turbatio inter milites quidnam de Petro factum esset Herodes autem cum requisisset eum et non invenisset inquisitione facta de custodibus iussit eos duci descendensque a Iudaea in Caesaream ibi commoratus est erat autem iratus Tyriis et Sidoniis at illi unianimes venerunt ad eum et persuaso Blasto qui erat super cubiculum regis postulabant pacem eo quod alerentur regiones eorum ab illo statuto autem die Herodes vestitus veste regia sedit pro tribunali et contionabatur ad eos populus autem adclamabat dei voces et non hominis confestim autem percussit eum angelus Domini eo quod non dedisset honorem Deo et consumptus a vermibus exspiravit verbum autem Domini crescebat et multiplicabatur Barnabas autem et Saulus reversi sunt ab Hierosolymis expleto ministerio

adsumpto Iohanne qui cognominatus est Marcus

13

erant autem in ecclesia quae erat Antiochiae prophetae et doctores in quibus Barnabas et Symeon qui vocabatur Niger et Lucius Cyrenensis et Manaen qui erat Herodis tetrarchae conlactaneus et Saulus ministrantibus autem illis Domino et ieiunantibus dixit Spiritus Sanctus separate mihi Barnaban et Saulum in opus quod adsumpsi eos tunc ieiunantes et orantes inponentesque eis manus dimiserunt illos et ipsi quidem missi ab Spiritu Sancto abierunt Seleuciam et inde navigaverunt Cyprum et cum venissent Salamina praedicabant verbum Dei in synagogis Iudaeorum habebant autem et Iohannem in ministerio et cum perambulassent universam insulam usque Paphum invenerunt quendam virum magum pseudoprophetam Iudaeum cui nomen erat Bariesu qui erat cum proconsule Sergio Paulo viro prudente hic accitis Barnaba et Saulo desiderabat audire verbum Dei resistebat autem illis Elymas magus sic enim interpretatur nomen eius quaerens avertere proconsulem a fide Saulus autem qui et Paulus repletus Spiritu Sancto intuens in eum dixit o plene omni dolo et omni fallacia fili diaboli inimice omnis iustitiae non desinis subvertere vias Domini rectas et nunc ecce manus Domini super te et eris caecus non videns solem usque ad tempus et confestim cecidit in eum caligo et tenebrae et circumiens

quaerebat qui ei manum daret tunc
proconsul cum vidisset factum credidit
admirans super doctrinam Domini et
cum a Papho navigassent Paulus et qui
cum eo venerunt Pergen Pamphiliae
Iohannes autem discedens ab eis
reversus est Hierosolymam illi vero
pertranseuntes Pergen venerunt
Antiochiam Pisidiae et ingressi
synagogam die sabbatorum sederunt
post lectionem autem legis et
prophetarum miserunt principes
synagogae ad eos dicentes viri fratres si
quis est in vobis sermo exhortationis ad
plebem dicite surgens autem Paulus et
manu silentium indicens ait viri
israhelitae et qui timetis Deum audite
Deus plebis Israhel elegit patres nostros
et plebem exaltavit cum essent incolae
in terra Aegypti et in brachio excelso
eduxit eos ex ea et per quadraginta
annorum tempus mores eorum sustinuit
in deserto et destruens gentes septem in
terra Chanaan sorte distribuit eis terram
eorum quasi post quadringentos et
quingenta annos et post haec dedit
iudices usque ad Samuhel prophetam et
exinde postulaverunt regem et dedit illis
Deus Saul filium Cis virum de tribu
Beniamin annis quadraginta et amoto
illo suscitavit illis David regem cui et
testimonium perhibens dixit inveni
David filium Iesse virum secundum cor
meum qui faciet omnes voluntates meas
huius Deus ex semine secundum
promissionem eduxit Israhel salvatorem
Iesum praedicante Iohanne ante faciem
adventus eius baptismum paenitentiae
omni populo Israhel cum impleret
autem Iohannes cursum suum dicebat

quem me arbitramini esse non sum ego
sed ecce venit post me cuius non sum
dignus calciamenta pedum solvere viri
fratres filii generis Abraham et qui in
vobis timent Deum vobis verbum salutis
huius missum est qui enim habitabant
Hierusalem et principes eius hunc
ignorantes et voces prophetarum quae
per omne sabbatum leguntur iudicantes
impleverunt et nullam causam mortis
invenientes in eum petierunt a Pilato ut
interficerent eum cumque
consummassent omnia quae de eo
scripta erant deponentes eum de ligno
posuerunt in monumento Deus vero
suscitavit eum a mortuis qui visus est
per dies multos his qui simul
ascenderant cum eo de Galilaea in
Hierusalem qui usque nunc sunt testes
eius ad plebem et nos vobis
adnuntiamus ea quae ad patres nostros
repromissio facta est quoniam hanc
Deus adimplevit filiis nostris resuscitans
Iesum sicut et in psalmo secundo
scriptum est Filius meus es tu ego hodie
genui te quod autem suscitaverit eum a
mortuis amplius iam non reversurum in
corruptionem ita dixit quia dabo vobis
sancta David fidelia ideoque et alias
dicit non dabis Sanctum tuum videre
corruptionem David enim sua
generatione cum administrasset
voluntati Dei dormivit et adpositus est
ad patres suos et vidit corruptionem
quem vero Deus suscitavit non vidit
corruptionem notum igitur sit vobis viri
fratres quia per hunc vobis remissio
peccatorum adnuntiatur ab omnibus
quibus non potuistis in lege Mosi
iustificari in hoc omnis qui credit

iustificatur videte ergo ne superveniat quod dictum est in prophetis videte contemptores et admiramini et disperdimini quia opus operor ego in diebus vestris opus quod non credetis si quis enarraverit vobis exeuntibus autem illis rogabant ut sequenti sabbato loquerentur sibi verba haec cumque dimissa esset synagoga secuti sunt multi Iudaeorum et colentium advenarum Paulum et Barnaban qui loquentes suadebant eis ut permanerent in gratia Dei sequenti vero sabbato paene universa civitas convenit audire verbum Domini videntes autem turbas Iudaei repleti sunt zelo et contradicebant his quae a Paulo dicebantur blasphemantes tunc constanter Paulus et Barnabas dixerunt vobis oportebat primum loqui verbum Dei sed quoniam repellitis illud et indignos vos iudicastis aeternae vitae ecce convertimur ad gentes sic enim praecepit nobis Dominus posui te in lumen gentibus ut sis in salutem usque ad extremum terrae audientes autem gentes gavisae sunt et glorificabant verbum Domini et crediderunt quotquot erant praeordinati ad vitam aeternam disseminabatur autem verbum Domini per universam regionem Iudaei autem concitaverunt religiosas mulieres et honestas et primos civitatis et excitaverunt persecutionem in Paulum et Barnaban et eiecerunt eos de finibus suis at illi excusso pulvere pedum in eos venerunt Iconium discipuli quoque replebantur gaudio et Spiritu Sancto

factum est autem Iconii ut simul introirent synagogam Iudaeorum et loquerentur ita ut crederet Iudaeorum et Graecorum copiosa multitudo qui vero increduli fuerunt Iudaei suscitaverunt et ad iracundiam concitaverunt animas gentium adversus fratres multo igitur tempore demorati sunt fiducialiter agentes in Domino testimonium perhibente verbo gratiae suae dante signa et prodigia fieri per manus eorum divisa est autem multitudo civitatis et quidam quidem erant cum Iudaeis quidam vero cum apostolis cum autem factus esset impetus gentilium et Iudaeorum cum principibus suis ut contumeliis adficerent et lapidarent eos intellegentes confugerunt ad civitates Lycaoniae Lystram et Derben et universam in circuitu regionem et ibi evangelizantes erant et quidam vir in Lystris infirmus pedibus sedebat claudus ex utero matris suae qui numquam ambulaverat hic audivit Paulum loquentem qui intuitus eum et videns quia haberet fidem ut salvus fieret dixit magna voce surge super pedes tuos rectus et exilivit et ambulabat turbae autem cum vidissent quod fecerat Paulus levaverunt vocem suam lycaonice dicentes dii similes facti hominibus descenderunt ad nos et vocabant Barnaban Iovem Paulum vero Mercurium quoniam ipse erat dux verbi sacerdos quoque Iovis qui erat ante civitatem tauros et coronas ante ianuas adferens cum populis volebat sacrificare quod ubi audierunt apostoli Barnabas et

Paulus conscissis tunicis suis exilierunt in turbas clamantes et dicentes viri quid haec facitis et nos mortales sumus similes vobis homines adnuntiantes vobis ab his vanis converti ad Deum vivum qui fecit caelum et terram et mare et omnia quae in eis sunt qui in praeteritis generationibus dimisit omnes gentes ingredi in vias suas et quidem non sine testimonio semet ipsum reliquit beneficiens de caelo dans pluvias et tempora fructifera implens cibo et laetitia corda vestra et haec dicentes vix sedaverunt turbas ne sibi immolarent supervenerunt autem quidam ab Antiochia et Iconio Iudaei et persuasis turbis lapidantesque Paulum traxerunt extra civitatem aestimantes eum mortuum esse circumdantibus autem eum discipulis surgens intravit civitatem et postera die profectus est cum Barnaba in Derben cumque evangelizassent civitati illi et docuissent multos reversi sunt Lystram et Iconium et Antiochiam confirmantes animas discipulorum exhortantes ut permanerent in fide et quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei et cum constituissent illis per singulas ecclesias presbyteros et orassent cum ieiunationibus commendaverunt eos Domino in quem crediderunt transeuntesque Pisidiam venerunt Pamphiliam et loquentes in Pergen verbum Domini descenderunt in Attaliam et inde navigaverunt Antiochiam unde erant traditi gratiae Dei in opus quod compleverunt cum autem venissent et congregassent ecclesiam rettulerunt quanta fecisset

Deus cum illis quia aperuisset gentibus ostium fidei morati sunt autem tempus non modicum cum discipulis

15

et quidam descendentes de Iudaea docebant fratres quia nisi circumcidamini secundum morem Mosi non potestis salvi fieri facta ergo seditione non minima Paulo et Barnabae adversum illos statuerunt ut ascenderent Paulus et Barnabas et quidam alii ex illis ad apostolos et presbyteros in Hierusalem super hac quaestione illi igitur deducti ab ecclesia pertransiebant Foenicen et Samariam narrantes conversionem gentium et faciebant gaudium magnum omnibus fratribus cum autem venissent Hierosolymam suscepti sunt ab ecclesia et ab apostolis et senioribus adnuntiantes quanta Deus fecisset cum illis surrexerunt autem quidam de heresi Pharisaeorum qui crediderant dicentes quia oportet circumcidi eos praecipere quoque servare legem Mosi conveneruntque apostoli et seniores videre de verbo hoc cum autem magna conquisitio fieret surgens Petrus dixit ad eos viri fratres vos scitis quoniam ab antiquis diebus in nobis elegit Deus per os meum audire gentes verbum evangelii et credere et qui novit corda Deus testimonium perhibuit dans illis Spiritum Sanctum sicut et nobis et nihil discrevit inter nos et illos fide purificans corda eorum nunc ergo quid temptatis Deum inponere iugum super cervicem discipulorum quod neque patres nostri neque nos portare potuimus sed per

gratiam Domini Iesu credimus salvari quemadmodum et illi tacuit autem omnis multitudo et audiebant Barnaban et Paulum narrantes quanta fecisset Deus signa et prodigia in gentibus per eos et postquam tacuerunt respondit Iacobus dicens viri fratres audite me Simeon narravit quemadmodum primum Deus visitavit sumere ex gentibus populum nomini suo et huic concordant verba prophetarum sicut scriptum est post haec revertar et aedificabo tabernaculum David quod decidit et diruta eius reaedificabo et erigam illud ut requirant ceteri hominum Dominum et omnes gentes super quas invocatum est nomen meum dicit Dominus faciens haec notum a saeculo est Domino opus suum propter quod ego iudico non inquietari eos qui ex gentibus convertuntur ad Deum sed scribere ad eos ut abstineant se a contaminationibus simulacrorum et fornicatione et suffocatis et sanguine Moses enim a temporibus antiquis habet in singulis civitatibus qui eum praedicent in synagogis ubi per omne sabbatum legitur tunc placuit apostolis et senioribus cum omni ecclesia eligere viros ex eis et mittere Antiochiam cum Paulo et Barnaba Iudam qui cognominatur Barsabban et Silam viros primos in fratribus scribentes per manus eorum apostoli et seniores fratres his qui sunt Antiochiae et Syriae et Ciliciae fratribus ex gentibus salutem quoniam audivimus quia quidam ex vobis exeuntes turbaverunt vos verbis evertentes animas vestras quibus non mandavimus placuit nobis collectis in

unum eligere viros et mittere ad vos cum carissimis nostris Barnaba et Paulo hominibus qui tradiderunt animas suas pro nomine Domini nostri Iesu Christi misimus ergo Iudam et Silam qui et ipsi vobis verbis referent eadem visum est enim Spiritui Sancto et nobis nihil ultra inponere vobis oneris quam haec necessario ut abstineatis vos ab immolatis simulacrorum et sanguine suffocato et fornicatione a quibus custodientes vos bene agetis valete illi igitur dimissi descenderunt Antiochiam et congregata multitudo tradiderunt epistulam quam cum legissent gavisus sunt super consolatione Iudas autem et Silas et ipsi cum essent prophetae verbo plurimo consolati sunt fratres et confirmaverunt facto autem ibi tempore dimissi sunt cum pace a fratribus ad eos qui miserant illos Paulus autem et Barnabas demorabantur Antiochiae docentes et evangelizantes cum aliis pluribus verbum Domini post aliquot autem dies dixit ad Barnaban Paulus revertentes visitemus fratres per universas civitates in quibus praedicavimus verbum Domini quomodo se habeant Barnabas autem volebat secum adsumere et Iohannem qui cognominatur Marcus Paulus autem rogabat eum qui discessisset ab eis a Pamphilia et non isset cum eis in opus non debere recipi eum facta est autem dissensio ita ut discederent ab invicem et Barnabas adsumpto Marco navigaret Cyprum Paulus vero electo Sila profectus est traditus gratiae Domini a fratribus perambulabat autem Syriam et Ciliciam confirmans ecclesias

pervenit autem in Derben et Lystram et
 ecce discipulus quidam erat ibi nomine
 Timotheus filius mulieris iudaeae fidelis
 patre gentili huic testimonium
 reddebant qui in Lystris erant et Iconii
 fratres hunc voluit Paulus secum
 proficisci et adsumens circumcidit eum
 propter Iudaeos qui erant in illis locis
 sciebant enim omnes quod pater eius
 gentilis esset cum autem pertransirent
 civitates tradebant eis custodire
 dogmata quae erant decreta ab apostolis
 et senioribus qui essent Hierosolymis et
 ecclesiae quidem confirmabantur fide et
 abundabant numero cotidie transeuntes
 autem Frygiam et Galatiae regionem
 vetati sunt a Sancto Spiritu loqui
 verbum in Asia cum venissent autem in
 Mysiam temptabant ire Bithyniam et
 non permisit eos Spiritus Iesu cum
 autem pertransissent Mysiam
 descenderunt Troadem et visio per
 noctem Paulo ostensa est vir macedo
 quidam erat stans et deprecans eum et
 dicens transiens in Macedoniam adiuva
 nos ut autem visum vidit statim
 quaesivimus proficisci in Macedoniam
 certi facti quia vocasset nos Deus
 evangelizare eis navigantes autem a
 Troade recto cursu venimus
 Samothraciam et sequenti die Neapolim
 et inde Philippis quae est prima partis
 Macedoniae civitas colonia eramus
 autem in hac urbe diebus aliquot
 conferentes die autem sabbatorum
 egressi sumus foras portam iuxta
 flumen ubi videbatur oratio esse et
 sedentes loquebamur mulieribus quae

convenerant et quaedam mulier nomine
 Lydia purpuraria civitatis
 Thyatirenorum colens Deum audivit
 cuius Dominus aperuit cor intendere his
 quae dicebantur a Paulo cum autem
 baptizata esset et domus eius deprecata
 est dicens si iudicastis me fidelem
 Domino esse introite in domum meam
 et manete et coegit nos factum est autem
 euntibus nobis ad orationem puellam
 quandam habentem spiritum pythonem
 obviare nobis quae quaestum magnum
 praestabat dominis suis divinando haec
 subsecuta Paulum et nos clamabat
 dicens isti homines servi Dei excelsi
 sunt qui adnuntiant vobis viam salutis
 hoc autem faciebat multis diebus dolens
 autem Paulus et conversus spiritui dixit
 praecipio tibi in nomine Iesu Christi
 exire ab ea et exiit eadem hora videntes
 autem domini eius quia exivit spes
 quaestus eorum adprehendentes
 Paulum et Silam perduxerunt in forum
 ad principes et offerentes eos
 magistratibus dixerunt hii homines
 conturbant civitatem nostram cum sint
 Iudaei et adnuntiant morem quem non
 licet nobis suscipere neque facere cum
 simus Romani et concurrat plebs
 adversus eos et magistratus scissis
 tunicis eorum iusserunt virgis caedi et
 cum multas plagas eis inposuissent
 miserunt eos in carcerem praecipientes
 custodi ut diligenter custodiret eos qui
 cum tale praeceptum accepisset misit
 eos in interiorem carcerem et pedes
 eorum strinxit in ligno media autem
 nocte Paulus et Silas adorantes
 laudabant Deum et audiebant eos qui in
 custodia erant subito vero terraemotus

factus est magnus ita ut moverentur fundamenta carceris et aperta sunt statim ostia omnia et universorum vincula soluta sunt expergefactus autem custos carceris et videns apertas ianuas carceris evaginato gladio volebat se interficere aestimans fugisse vinctos clamavit autem Paulus magna voce dicens nihil feceris tibi mali universi enim hic sumus petitoque lumine introgressus est et tremefactus procidit Paulo et Silae et producens eos foras ait domini quid me oportet facere ut salvus fiam at illi dixerunt crede in Domino Iesu et salvus eris tu et domus tua et locuti sunt ei verbum Domini cum omnibus qui erant in domo eius et tollens eos in illa hora noctis lavit plagas eorum et baptizatus est ipse et omnes eius continuo cumque perduxisset eos in domum suam adposuit eis mensam et laetatus est cum omni domo sua credens Deo et cum dies factus esset miserunt magistratus lictores dicentes dimitte homines illos nuntiavit autem custos carceris verba haec Paulo quia miserunt magistratus ut dimittamini nunc igitur exeuntes ite in pace Paulus autem dixit eis caesos nos publice indemnatos homines romanos miserunt in carcerem et nunc occulte nos eiciunt non ita sed veniant et ipsi nos eiciant nuntiaverunt autem magistratibus lictores verba haec timueruntque audito quod Romani essent et venientes deprecati sunt eos et educentes rogabant ut egrederentur urbem exeuntes autem de carcere introierunt ad Lydiam et visis fratribus consolati sunt eos et profecti sunt

cum autem perambulassent Amphipolim et Apolloniam venerunt Thessalonicam ubi erat synagoga Iudaeorum secundum consuetudinem autem Paulus introivit ad eos et per sabbata tria disserebat eis de scripturis adaperiens et insinuans quia Christum oportuit pati et resurgere a mortuis et quia hic est Christus Iesus quem ego adnuntio vobis et quidam ex eis crediderunt et adiuncti sunt Paulo et Silae et de colentibus gentilibusque multitudo magna et mulieres nobiles non paucae zelantes autem Iudaei adsumentesque de vulgo viros quosdam malos et turba facta concitaverunt civitatem et adsistentes domui Iasonis quaerebant eos producere in populum et cum non invenissent eos trahebant Iasonem et quosdam fratres ad principes civitatis clamantes quoniam hii qui orbem concitant et huc venerunt quos suscepit Iason et hii omnes contra decreta Caesaris faciunt regem alium dicentes esse Iesum concitaverunt autem plebem et principes civitatis audientes haec et accepto satis ab Iasone et a ceteris dimiserunt eos fratres vero confestim per noctem dimiserunt Paulum et Silam in Beroeam qui cum advenissent in synagogam Iudaeorum introierunt hii autem erant nobiliores eorum qui sunt Thessalonicae qui susceperunt verbum cum omni aviditate cotidie scrutantes scripturas si haec ita se haberent et multi quidem crediderunt ex eis et gentilium mulierum honestarum et viri non pauci cum

autem cognovissent in Thessalonica Iudaei quia et Beroeae praedicatum est a Paulo verbum Dei venerunt et illum commoventes et turbantes multitudinem statimque tunc Paulum dimiserunt fratres ut iret usque ad mare Silas autem et Timotheus remanserunt ibi qui autem deducebant Paulum perduxerunt usque Athenas et accepto mandato ab eo ad Silam et Timotheum ut quam celeriter venirent ad illum profecti sunt Paulus autem cum Athenis eos expectaret incitabatur spiritus eius in ipso videns idolatriae deditam civitatem disputabat igitur in synagoga cum Iudaeis et colentibus et in foro per omnes dies ad eos qui aderant quidam autem epicurei et stoici philosophi disserebant cum eo et quidam dicebant quid vult seminiverbius hic dicere alii vero novorum daemoniorum videtur adnuntiator esse quia Iesum et resurrectionem adnuntiabat eis et adprehensum eum ad Ariopagum duxerunt dicentes possumus scire quae est haec nova quae a te dicitur doctrina nova enim quaedam infers auribus nostris volumus ergo scire quidnam velint haec esse Athenienses autem omnes et advenae hospites ad nihil aliud vacabant nisi aut dicere aut audire aliquid novi stans autem Paulus in medio Ariopagi ait viri athenienses per omnia quasi superstitiosiores vos video praeteriens enim et videns simulacra vestra inveni et aram in qua scriptum erat ignoto deo quod ergo ignorantes colitis hoc ego adnuntio vobis Deus qui fecit mundum et omnia quae in eo sunt hic caeli et terrae cum sit Dominus non

in manufactis templis inhabitat nec manibus humanis colitur indigens aliquo cum ipse det omnibus vitam et inspirationem et omnia fecitque ex uno omne genus hominum inhabitare super universam faciem terrae definiens statuta tempora et terminos habitationis eorum quaerere Deum si forte adtractent eum aut inveniant quamvis non longe sit ab unoquoque nostrum in ipso enim vivimus et movemur et sumus sicut et quidam vestrum poetarum dixerunt ipsius enim et genus sumus genus ergo cum simus Dei non debemus aestimare auro aut argento aut lapidi sculpturae artis et cogitationis hominis divinum esse simile et tempora quidem huius ignorantiae despiciens Deus nunc adnuntiat hominibus ut omnes ubique paenitentiam agant eo quod statuit diem in qua iudicaturus est orbem in aequitate in viro in quo statuit fidem praebens omnibus suscitans eum a mortuis cum audissent autem resurrectionem mortuorum quidam quidem inridebant quidam vero dixerunt audiemus te de hoc iterum sic Paulus exivit de medio eorum quidam vero viri adherentes ei crediderunt in quibus et Dionisius Ariopagita et mulier nomine Damaris et alii cum eis

18

post haec egressus ab Athenis venit Corinthum et inveniens quendam Iudaeum nomine Aquilam Ponticum genere qui nuper venerat ab Italia et Priscillam uxorem eius eo quod praecepisset Claudius discedere omnes Iudaeos a Roma accessit ad eos et quia

eiusdem erat artis manebat apud eos et operabatur erat autem scenofactoriae artis cum venissent autem de Macedonia Silas et Timotheus instabat verbo Paulus testificans Iudaeis esse Christum Iesum contradicentibus autem eis et blasphemantibus excutiens vestimenta dixit ad eos sanguis vester super caput vestrum mundus ego ex hoc ad gentes vadam et migrans inde intravit in domum cuiusdam nomine Titi Iusti colentis Deum cuius domus erat coniuncta synagogae Crispus autem archisynagogus credidit Domino cum omni domo sua et multi Corinthiorum audientes credebant et baptizabantur dixit autem Dominus nocte per visionem Paulo noli timere sed loquere et ne taceas propter quod ego sum tecum et nemo adponetur tibi ut noceat te quoniam populus est mihi multus in hac civitate sedit autem annum et sex menses docens apud eos verbum Dei Gallione autem proconsule Achaiae insurrexerunt uno animo Iudaei in Paulum et adduxerunt eum ad tribunal dicentes quia contra legem hic persuadet hominibus colere Deum incipiente autem Paulo aperire os dixit Gallio ad Iudaeos si quidem esset iniquum aliquid aut facinus pessimum o viri iudaei recte vos sustinerem si vero quaestiones sunt de verbo et nominibus et legis vestrae vos ipsi videritis iudex ego horum nolo esse et minavit eos a tribunali adprehendentes autem omnes Sosthenen principem synagogae percutiebant ante tribunal et nihil eorum Gallioni curae erat Paulus vero cum adhuc sustinisset dies multos

fratribus valefaciens navigavit Syriam et cum eo Priscilla et Aquila qui sibi totonderat in Cencris caput habebat enim votum devenitque Ephesum et illos ibi reliquit ipse vero ingressus synagogam disputavit cum Iudaeis rogantibus autem eis ut ampliori tempore maneret non consensit sed valefaciens et dicens iterum revertar ad vos Deo volente profectus est ab Epheso et descendens Caesaream ascendit et salutavit ecclesiam et descendit Antiochiam et facto ibi aliquanto tempore profectus est perambulans ex ordine galaticam regionem et Frygiam confirmans omnes discipulos Iudaeus autem quidam Apollo nomine Alexandrinus natione vir eloquens devenit Ephesum potens in scripturis hic erat edoctus viam Domini et fervens spiritu loquebatur et docebat diligenter ea quae sunt Iesu sciens tantum baptisma Iohannis hic ergo coepit fiducialiter agere in synagoga quem cum audissent Priscilla et Aquila adsumpserunt eum et diligentius exposuerunt ei viam Dei cum autem vellet ire Achaiam exhortati fratres scripserunt discipulis ut susciperent eum qui cum venisset contulit multum his qui crediderant vehementer enim Iudaeos revincebat publice ostendens per scripturas esse Christum Iesum

19

factum est autem cum Apollo esset Corinthi ut Paulus peragratis superioribus partibus veniret Ephesum et inveniret quosdam discipulos dixitque ad eos si Spiritum Sanctum

accepistis credentes at illi ad eum sed neque si Spiritus Sanctus est audivimus ille vero ait in quo ergo baptizati estis qui dixerunt in Iohannis baptismate dixit autem Paulus Iohannes baptizavit baptismata paenitentiae populum dicens in eum qui venturus esset post ipsum ut crederent hoc est in Iesum his auditis baptizati sunt in nomine Domini Iesu et cum inposuisset illis manum Paulus venit Spiritus Sanctus super eos et loquebantur linguis et prophetabant erant autem omnes viri fere duodecim introgressus autem synagogam cum fiducia loquebatur per tres menses disputans et suadens de regno Dei cum autem quidam indurarentur et non crederent maledicentes viam coram multitudine discedens ab eis segregavit discipulos cotidie disputans in scola Tyranni hoc autem factum est per biennium ita ut omnes qui habitabant in Asia audirent verbum Domini Iudaei atque gentiles virtutesque non quaslibet Deus faciebat per manus Pauli ita ut etiam super languidos deferrentur a corpore eius sudaria vel semicintia et recedebant ab eis languores et spiritus nequam egrediebantur temptaverunt autem quidam et de circumeuntibus iudaeis exorcistis invocare super eos qui habebant spiritus malos nomen Domini Iesu dicentes adiuro vos per Iesum quem Paulus praedicat erant autem quidam Scevae Iudaei principis sacerdotum septem filii qui hoc faciebant respondens autem spiritus nequam dixit eis Iesum novi et Paulum scio vos autem qui estis et insiliens homo in eos in quo erat daemonium

pessimum et dominatus amborum invaluit contra eos ita ut nudi et vulnerati effugerent de domo illa hoc autem notum factum est omnibus Iudaeis atque gentilibus qui habitabant Ephesi et cecidit timor super omnes illos et magnificabatur nomen Domini Iesu multique credentium veniebant confitentes et adnuntiantes actus suos multi autem ex his qui fuerant curiosa sectati contulerunt libros et conbuserunt coram omnibus et computatis pretiis illorum invenerunt pecuniam denariorum quinquaginta milium ita fortiter verbum Dei crescebat et confirmabatur his autem expletis posuit Paulus in Spiritu transita Macedonia et Achaia ire Hierosolymam dicens quoniam postquam fuero ibi oportet me et Romam videre mittens autem in Macedoniam duos ex ministrantibus sibi Timotheum et Erastum ipse remansit ad tempus in Asia facta est autem in illo tempore turbatio non minima de via Demetrius enim quidam nomine argentarius faciens aedes argenteas Dianae praestabat artificibus non modicum quaestum quos convocans et eos qui eiusmodi erant opifices dixit viri scitis quia de hoc artificio adquisitio est nobis et videtis et auditis quia non solum Ephesi sed paene totius Asiae Paulus hic suadens avertit multam turbam dicens quoniam non sunt dii qui manibus fiunt non solum autem haec periclitabitur nobis pars in redargutionem venire sed et magnae deae Dianae templum in nihilum reputabitur sed et destrui incipiet maiestas eius quam tota Asia et orbis

colit his auditis repleti sunt ira et exclamaverunt dicentes magna Diana Ephesiorum et impleta est civitas confusione et impetum fecerunt uno animo in theatrum rapto Gaio et Aristarcho Macedonibus comitibus Pauli Paulo autem volente intrare in populum non permiserunt discipuli quidam autem et de Asiae principibus qui erant amici eius miserunt ad eum rogantes ne se daret in theatrum alii autem aliud clamabant erat enim ecclesia confusa et plures nesciebant qua ex causa convenissent de turba autem detraxerunt Alexandrum propellentibus eum Iudaeis Alexander ergo manu silentio postulato volebat rationem reddere populo quem ut cognoverunt Iudaeum esse vox facta est una omnium quasi per horas duas clamantium magna Diana Ephesiorum et cum sedasset scriba turbas dixit viri ephesii quis enim est hominum qui nesciat Ephesiorum civitatem cultricem esse magnae Dianae Iovisque prolis cum ergo his contradici non possit oportet vos sedatos esse et nihil temere agere adduxistis enim homines istos neque sacrilegos neque blasphemantes deam vestram quod si Demetrius et qui cum eo sunt artifices habent adversus aliquem causam conventus forenses aguntur et pro consulibus sunt accusent invicem si quid autem alterius rei quaeritis in legitima ecclesia poterit absolvi nam et periclitamur argui seditionis hodiernae cum nullus obnoxius sit de quo non possimus reddere rationem concursus istius et cum haec dixisset dimisit ecclesiam

postquam autem cessavit tumultus vocatis Paulus discipulis et exhortatus eos valedixit et profectus est ut iret in Macedoniam cum autem perambulasset partes illas et exhortatus eos fuisset multo sermone venit ad Graeciam ubi cum fecisset menses tres factae sunt illi insidiae a Iudaeis navigaturo in Syriam habuitque consilium ut reverteretur per Macedoniam comitatus est autem eum Sopater Pyrrhi Beroensis Thessalonicensium vero Aristarchus et Secundus et Gaius Derbeus et Timotheus Asiani vero Tychicus et Trophimus hii cum praecessissent sustinebant nos Troade nos vero navigavimus post dies azymorum a Philippis et venimus ad eos Troadem in diebus quinque ubi demorati sumus diebus septem in una autem sabbati cum convenissemus ad frangendum panem Paulus disputabat eis profecturus in crastinum protraxitque sermonem usque in mediam noctem erant autem lampades copiosae in cenaculo ubi eramus congregati sedens autem quidam adulescens nomine Eutychus super fenestram cum mergeretur somno gravi disputante diu Paulo eductus somno cecidit de tertio cenaculo deorsum et sublatus est mortuus ad quem cum descendisset Paulus incubuit super eum et complexus dixit nolite turbari anima enim ipsius in eo est ascendens autem frangensque panem et gustans satisque adlocutus usque in lucem sic profectus est adduxerunt autem puerum viventem et

consolati sunt non minime nos autem ascendentes navem enavigavimus in Asson inde suscepturi Paulum sic enim disposuerat ipse per terram iter facturus cum autem convenisset nos in Asson adsumpto eo venimus Mytilenen et inde navigantes sequenti die venimus contra Chium et alia adplicuimus Samum et sequenti venimus Miletum proposuerat enim Paulus transnavigare Ephesum ne qua mora illi fieret in Asia festinabat enim si possibile sibi esset ut diem pentecosten faceret Hierosolymis a Mileto autem mittens Ephesum vocavit maiores natu ecclesiae qui cum venissent ad eum et simul essent dixit eis vos scitis a prima die qua ingressus sum in Asiam qualiter vobiscum per omne tempus fuerim serviens Domino cum omni humilitate et lacrimis et temptationibus quae mihi acciderunt ex insidiis Iudaeorum quomodo nihil subtraxerim utilium quo minus adnuntiarem vobis et docerem vos publice et per domos testificans Iudaeis atque gentilibus in Deum paenitentiam et fidem in Dominum nostrum Iesum Christum et nunc ecce alligatus ego Spiritu vado in Hierusalem quae in ea eventura sint mihi ignorans nisi quod Spiritus Sanctus per omnes civitates protestatur mihi dicens quoniam vincula et tribulationes me manent sed nihil horum vereor nec facio animam pretiosorem quam me dummodo consummem cursum meum et ministerium quod accepi a Domino Iesu testificari evangelium gratiae Dei et nunc ecce ego scio quia amplius non videbitis faciem meam vos omnes per

quos transivi praedicans regnum Dei quapropter contestor vos hodierna die quia mundus sum a sanguine omnium non enim subterfugi quo minus adnuntiarem omne consilium Dei vobis adtendite vobis et universo gregi in quo vos Spiritus Sanctus posuit episcopos regere ecclesiam Dei quam adquisivit sanguine suo ego scio quoniam intrabunt post discessionem meam lupi graves in vos non parcentes gregi et ex vobis ipsis exsurgent viri loquentes perversa ut abducant discipulos post se propter quod vigilate memoria retinentes quoniam per triennium nocte et die non cessavi cum lacrimis monens unumquemque vestrum et nunc commendo vos Deo et verbo gratiae ipsius qui potens est aedificare et dare hereditatem in sanctificatis omnibus argentum aut aurum aut vestem nullius concupivi ipsi scitis quoniam ad ea quae mihi opus erant et his qui mecum sunt ministraverunt manus istae omnia ostendi vobis quoniam sic laborantes oportet suscipere infirmos ac meminisse verbi Domini Iesu quoniam ipse dixit beatius est magis dare quam accipere et cum haec dixisset positus genibus suis cum omnibus illis oravit magnus autem fletus factus est omnium et procumbentes super collum Pauli osculabantur eum dolentes maxime in verbo quo dixerat quoniam amplius faciem eius non essent visuri et deducebant eum ad navem

21

cum autem factum esset ut navigarem abstracti ab eis recto cursu

venimus Cho et sequenti die Rhodum et inde Patara et cum invenissemus navem transfretantem in Foenicem ascendentes navigavimus cum paruissemus autem Cypro et relinquentes eam ad sinistram navigabamus in Syriam et venimus Tyrum ibi enim navis erat expositura onus inventis autem discipulis mansimus ibi diebus septem qui Paulo dicebant per Spiritum ne ascenderet Hierosolymam et explicitis diebus profecti ibamus deducentibus nos omnibus cum uxoribus et filiis usque foras civitatem et positis genibus in litore oravimus et cum valefecissemus invicem ascendimus in navem illi autem redierunt in sua nos vero navigatione explicita a Tyro descendimus Ptolomaida et salutatis fratribus mansimus die una apud illos alia autem die profecti venimus Caesaream et intrantes in domum Philippi evangelistae qui erat de septem mansimus apud eum huic autem erant filiae quattuor virgines prophetantes et cum moraremur per dies aliquot supervenit quidam a Iudaea propheta nomine Agabus is cum venisset ad nos tulit zonam Pauli et alligans sibi pedes et manus dixit haec dicit Spiritus Sanctus virum cuius est zona haec sic alligabunt in Hierusalem Iudaei et tradent in manus gentium quod cum audissemus rogabamus nos et qui loci illius erant ne ascenderet Hierosolymam tunc respondit Paulus et dixit quid facitis flentes et adfligentes cor meum ego enim non solum alligari sed et mori in Hierusalem paratus sum propter nomen Domini Iesu et cum ei suadere

non possemus quievimus dicentes Domini voluntas fiat post dies autem istos praeparati ascendebamus Hierusalem venerunt autem et ex discipulis a Caesarea nobiscum adducentes apud quem hospitaremur Mnasonem quendam Cyprium antiquum discipulum et cum venissemus Hierosolymam libenter exceperunt nos fratres sequenti autem die introibat Paulus nobiscum ad Iacobum omnesque collecti sunt seniores quos cum salutasset narrabat per singula quae fecisset Deus in gentibus per ministerium ipsius at illi cum audissent magnificabant Deum dixeruntque ei vides frater quot milia sint in Iudaeis qui crediderunt et omnes aemulatores sunt legis audierunt autem de te quia discessionem doceas a Mose eorum qui per gentes sunt Iudaeorum dicens non debere circumcidere eos filios suos neque secundum consuetudinem ingredi quid ergo est utique oportet convenire multitudinem audient enim te supervenisse hoc ergo fac quod tibi dicimus sunt nobis viri quattuor votum habentes super se his adsumptis sanctifica te cum illis et inpende in illis ut radant capita et scient omnes quia quae de te audierunt falsa sunt sed ambulas et ipse custodiens legem de his autem qui crediderunt ex gentibus nos scripsimus iudicantes ut abstineant se ab idolis immolato et sanguine et suffocato et fornicatione tunc Paulus adsumptis viris postera die purificatus cum illis intravit in templum adnuntians expletionem dierum purificationis donec offerretur pro

unoquoque eorum oblatio dum autem septem dies consummarentur hii qui de Asia erant Iudaei cum vidissent eum in templo concitaverunt omnem populum et iniecerunt ei manus clamantes viri israhelitae adiuvate hic est homo qui adversus populum et legem et locum hunc omnes ubique docens insuper et gentiles induxit in templum et violavit sanctum locum istum viderant enim Trophimum Ephesium in civitate cum ipso quem aestimaverunt quoniam in templum induxisset Paulus commotaque est civitas tota et facta est concursio populi et adprehendentes Paulum trahebant eum extra templum et statim clausae sunt ianuae quaerentibus autem eum occidere nuntiatum est tribuno cohortis quia tota confunditur Hierusalem qui statim adsumptis militibus et centurionibus decurrit ad illos qui cum vidissent tribunum et milites cessaverunt percutere Paulum tunc accedens tribunus adprehendit eum et iussit alligari catenis duabus et interrogabat quis esset et quid fecisset alii autem aliud clamabant in turba et cum non posset certum cognoscere prae tumultu iussit duci eum in castra et cum venisset ad gradus contigit ut portaretur a militibus propter vim populi sequebatur enim multitudo populi clamans tolle eum et cum coepisset induci in castra Paulus dicit tribuno si licet mihi loqui aliquid ad te qui dixit graece nosti nonne tu es Aegyptius qui ante hos dies tumultum concitasti et eduxisti in desertum quattuor milia virorum sicariorum et dixit ad eum Paulus ego

homo sum quidem iudaeus a Tarso Ciliciae non ignotae civitatis municeps rogo autem te permitte mihi loqui ad populum et cum ille permisisset Paulus stans in gradibus annuit manu ad plebem et magno silentio facto adlocutus est hebraea lingua dicens

22

vir fratres et patres audite quam ad vos nunc reddo rationem cum audissent autem quia hebraea lingua loquitur ad illos magis praestiterunt silentium et dixit ego sum vir iudaeus natus Tarso Ciliciae nutritus autem in ista civitate secus pedes Gamalihel eruditus iuxta veritatem paternae legis aemulator legis sicut et vos omnes estis hodie qui hanc viam persecutus sum usque ad mortem alligans et tradens in custodias viros ac mulieres sicut princeps sacerdotum testimonium mihi reddit et omnes maiores natu a quibus et epistulas accipiens ad fratres Damascum pergebam ut adducerem inde vinctos in Hierusalem uti punirentur factum est autem eunte me et adpropinquante Damasco media die subito de caelo circumfulsit me lux copiosa et decidens in terram audivi vocem dicentem mihi Saule Saule quid me persequeris ego autem respondi quis es Domine dixitque ad me ego sum Iesus Nazarenus quem tu persequeris et qui mecum erant lumen quidem viderunt vocem autem non audierunt eius qui loquebatur mecum et dixi quid faciam Domine Dominus autem dixit ad me surgens vade Damascum et ibi tibi dicetur de omnibus quae te oporteat facere et cum

non viderem prae claritate luminis illius
ad manum deductus a comitibus veni
Damascum Ananias autem quidam vir
secundum legem testimonium habens
ab omnibus habitantibus Iudaeis
veniens ad me et adstans dixit mihi
Saule frater respice et ego eadem hora
respexi in eum at ille dixit Deus patrum
nostrorum praeordinavit te ut
cognosceres voluntatem eius et videres
Iustum et audires vocem ex ore eius
quia eris testis illius ad omnes homines
eorum quae vidisti et audisti et nunc
quid moraris exsurge baptizare et ablue
peccata tua invocato nomine ipsius
factum est autem revertenti mihi in
Hierusalem et oranti in templo fieri me
in stupore mentis et videre illum
dicentem mihi festina et exi velociter ex
Hierusalem quoniam non recipient
testimonium tuum de me et ego dixi
Domine ipsi sciunt quia ego eram
concludens in carcerem et caedens per
synagogas eos qui credebant in te et
cum funderetur sanguis Stephani testis
tui ego adstabam et consentiebam et
custodiebam vestimenta interficientium
illum et dixit ad me vade quoniam ego
in nationes longe mittam te audiebant
autem eum usque ad hoc verbum et
levaverunt vocem suam dicentes tolle
de terra eiusmodi non enim fas est eum
vivere vociferantibus autem eis et
proicientibus vestimenta sua et
pulverem iactantibus in aerem iussit
tribunus induci eum in castra et flagellis
caedi et torqueri eum ut sciret propter
quam causam sic adclamarent ei et cum
adstrinxissent eum loris dixit adstanti
sibi centurioni Paulus si hominem

romanum et indemnatum licet vobis
flagellare quo audito centurio accessit
ad tribunum et nuntiavit dicens quid
acturus es hic enim homo civis romanus
est accedens autem tribunus dixit illi dic
mihi tu Romanus es at ille dixit etiam et
respondit tribunus ego multa summa
civitatem hanc consecutus sum et
Paulus ait ego autem et natus sum
protinus ergo discesserunt ab illo qui
eum torturi erant tribunus quoque
timuit postquam rescivit quia civis
romanus esset et quia alligasset eum
postera autem die volens scire
diligentius qua ex causa accusaretur a
Iudaeis solvit eum et iussit sacerdotes
convenire et omne concilium et
producens Paulum statuit inter illos

23

intendens autem concilium Paulus ait
viri fratres ego omni conscientia bona
conversatus sum ante Deum usque in
hodiernum diem princeps autem
sacerdotum Ananias praecepit
adstantibus sibi percutere os eius tunc
Paulus ad eum dixit percutiet te Deus
paries dealbate et tu sedens iudicas me
secundum legem et contra legem iubes
me percuti et qui adstabant dixerunt
summum sacerdotem Dei maledicis
dixit autem Paulus nesciebam fratres
quia princeps est sacerdotum scriptum
est enim principem populi tui non
maledices sciens autem Paulus quia una
pars esset Sadducaeorum et altera
Pharisaeorum exclamavit in concilio viri
fratres ego Pharisaeus sum filius
Pharisaeorum de spe et resurrectione
mortuorum ego iudicor et cum haec

dixisset facta est dissensio inter Pharisaeos et Sadducaeos et soluta est multitudo Sadducaei enim dicunt non esse resurrectionem neque angelum neque spiritum Pharisaei autem utrumque confitentur factus est autem clamor magnus et surgentes quidam Pharisaeorum pugnabant dicentes nihil mali invenimus in homine isto quod si spiritus locutus est ei aut angelus et cum magna dissensio facta esset timens tribunus ne discerperetur Paulus ab ipsis iussit milites descendere et rapere eum de medio eorum ac deducere eum in castra sequenti autem nocte adsistens ei Dominus ait constans esto sicut enim testificatus es de me Hierusalem sic te oportet et Romae testificari facta autem die collegerunt se quidam ex Iudaeis et devoverunt se dicentes neque manducatuos neque bibituos donec occiderent Paulum erant autem plus quam quadraginta qui hanc coniurationem fecerant qui accesserunt ad principes sacerdotum et seniores et dixerunt devotione devovimus nos nihil gustatuos donec occidamus Paulum nunc ergo vos notum facite tribuno cum concilio ut producat illum ad vos tamquam aliquid certius cognituri de eo nos vero priusquam adpropriet parati sumus interficere illum quod cum audisset filius sororis Pauli insidias venit et intravit in castra nuntiavitque Paulo vocans autem Paulus ad se unum ex centurionibus ait adolescentem hunc perduc ad tribunum habet enim aliquid indicare illi et ille quidem adsumens eum duxit ad tribunum et ait vinctus Paulus vocans rogavit me hunc

adulescentem perducere ad te habentem aliquid loqui tibi adprehendens autem tribunus manum illius secessit cum eo seorsum et interrogavit illum quid est quod habes indicare mihi ille autem dixit Iudaeis convenit rogare te ut crastina die Paulum producas in concilium quasi aliquid certius inquisituri sint de illo tu vero ne credideris illis insidiantur enim ei ex eis viri amplius quadraginta qui se devoverunt non manducare neque bibere donec interficiant eum et nunc parati sunt expectantes promissum tuum tribunus igitur dimisit adolescentem praecipiens ne cui loqueretur quoniam haec nota sibi fecisset et vocatis duobus centurionibus dixit illis parate milites ducentos ut eant usque Caesaream et equites septuaginta et lancearios ducentos a tertia hora noctis et iumenta praeparate ut inponentes Paulum salvum perducerent ad Felicem praesidem scribens epistulam continentem haec Claudius Lysias optimo praesidi Felici salutem virum hunc comprehensum a Iudaeis et incipientem interfici ab eis superveniens cum exercitu eripui cognito quia Romanus est volensque scire causam quam obiciebant illi deduxi eum in concilium eorum quem inveni accusari de quaestionibus legis ipsorum nihil vero dignum morte aut vinculis habentem crimen et cum mihi perlatum esset de insidiis quas paraverunt ei misi ad te denuntians et accusatoribus ut dicant apud te milites ergo secundum praeceptum sibi adsumentes Paulum duxerunt per noctem in Antipatridem et

postera die dimissis equitibus ut irent cum eo reversi sunt ad castra qui cum venissent Caesaream et tradidissent epistulam praesidi statuerunt ante illum et Paulum cum legisset autem et interrogasset de qua provincia esset et cognoscens quia de Cilicia audiam te inquit cum et accusatores tui venerint iussitque in praetorio Herodis custodiri eum

24

post quinque autem dies descendit princeps sacerdotum Ananias cum senioribus quibusdam et Tertullo quodam oratore qui adierunt praesidem adversus Paulum et citato Paulo coepit accusare Tertullus dicens cum in multa pace agamus per te et multa corrigantur per tuam providentiam semper et ubique suscipimus optime Felix cum omni gratiarum actione ne diutius autem te protraham oro breviter audias nos pro tua clementia invenimus hunc hominem pestiferum et concitantem seditiones omnibus Iudaeis in universo orbe et auctorem seditionis sectae Nazarenorum qui etiam templum violare conatus est quem et adprehendimus a quo poteris ipse iudicans de omnibus istis cognoscere de quibus nos accusamus eum adiecerunt autem et Iudaei dicentes haec ita se habere respondit autem Paulus annuente sibi praeside dicere ex multis annis esse te iudicem genti huic sciens bono animo pro me satisfaciam potes enim cognoscere quia non plus sunt dies mihi quam duodecim ex quo ascendi adorare in Hierusalem et neque in

templo invenerunt me cum aliquo disputantem aut concursum facientem turbae neque in synagogis neque in civitate neque probare possunt tibi de quibus nunc accusant me confiteor autem hoc tibi quod secundum sectam quam dicunt heresim sic deservio patrio Deo meo credens omnibus quae in lege et prophetis scripta sunt spem habens in Deum quam et hii ipsi expectant resurrectionem futuram iustorum et iniquorum in hoc et ipse studeo sine offendiculo conscientiam habere ad Deum et ad homines semper post annos autem plures elemosynas facturus in gentem meam veni et oblationes et vota in quibus invenerunt me purificatum in templo non cum turba neque cum tumultu quidam autem ex Asia Iudaei quos oportebat apud te praesto esse et accusare si quid haberent adversum me aut hii ipsi dicant si quid invenerunt in me iniquitatis cum stem in concilio nisi de una hac solummodo voce qua clamavi inter eos stans quoniam de resurrectione mortuorum ego iudicor hodie a vobis distulit autem illos Felix certissime sciens de via dicens cum tribunus Lysias descenderit audiam vos iussitque centurioni custodiri eum et habere requiem nec quemquam prohibere de suis ministrare ei post aliquot autem dies veniens Felix cum Drusilla uxore sua quae erat Iudaea vocavit Paulum et audivit ab eo fidem quae est in Iesum Christum disputante autem illo de iustitia et castitate et de iudicio futuro timefactus Felix respondit quod nunc adtinet vade tempore autem oportuno accersiam te simul et sperans

quia pecunia daretur a Paulo propter quod et frequenter accersiens eum loquebatur cum eo biennio autem expleto accepit successorem Felix Porcium Festum volens autem gratiam praestare Iudaeis Felix reliquit Paulum vinctum

25

Festus ergo cum venisset in provinciam post triduum ascendit Hierosolymam a Caesarea adieruntque eum principes sacerdotum et primi Iudaeorum adversus Paulum et rogabant eum postulantes gratiam adversum eum ut iuberet perduci eum Hierusalem insidias tendentes ut eum interficerent in via Festus autem respondit servari Paulum in Caesarea se autem maturius profecturum qui ergo in vobis ait potentes sunt descendentes simul si quod est in viro crimen accusent eum demoratus autem inter eos dies non amplius quam octo aut decem descendit Caesaream et altera die sedit pro tribunali et iussit Paulum adduci qui cum perductus esset circumsteterunt eum qui ab Hierosolyma descenderant Iudaei multas et graves causas obicientes quas non poterant probare Paulo autem rationem reddente quoniam neque in legem Iudaeorum neque in templum neque in Caesarem quicquam peccavi Festus autem volens Iudaeis gratiam praestare respondens Paulo dixit vis Hierosolymam ascendere et ibi de his iudicari apud me dixit autem Paulus ad tribunal Caesaris sto ubi me oportet iudicari Iudaeis non nocui sicut tu melius nosti si enim nocui

aut dignum morte aliquid feci non recusato mori si vero nihil est eorum quae hii accusant me nemo potest me illis donare Caesarem appello tunc Festus cum consilio locutus respondit Caesarem appellasti ad Caesarem ibis et cum dies aliquot transacti essent Agrippa rex et Bernice descenderunt Caesaream ad salutandum Festum et cum dies plures ibi demorarentur Festus regi indicavit de Paulo dicens vir quidam est derelictus a Felice vinctus de quo cum essem Hierosolymis adierunt me principes sacerdotum et seniores Iudaeorum postulantes adversus illum damnationem ad quos respondi quia non est consuetudo Romanis donare aliquem hominem priusquam is qui accusatur praesentes habeat accusatores locumque defendendi accipiat ad abluenda crimina cum ergo huc convenissent sine ulla dilatione sequenti die sedens pro tribunali iussi adduci virum de quo cum stetissent accusatores nullam causam deferebant de quibus ego suspicabar malum quaestiones vero quasdam de sua superstitione habebant adversus eum et de quodam Iesu defuncto quem adfirmabat Paulus vivere haesitans autem ego de huiusmodi quaestione dicebam si vellet ire Hierosolymam et ibi iudicari de istis Paulo autem appellante ut servaretur ad Augusti cognitionem iussi servari eum donec mittam eum ad Caesarem Agrippa autem ad Festum volebam et ipse hominem audire cras inquit audies eum altera autem die cum venisset Agrippa et Bernice cum multa ambitione et introissent in auditorium

cum tribunis et viris principalibus civitatis et iubente Festo adductus est Paulus et dixit Festus Agrippa rex et omnes qui simul adestis nobiscum viri videtis hunc de quo omnis multitudo Iudaeorum interpellavit me Hierosolymis petens et hic clamantes non oportere eum vivere amplius ego vero conperi nihil dignum eum morte admisisse ipso autem hoc appellante Augustum iudicavi mittere de quo quid certum scribam domino non habeo propter quod produxi eum ad vos et maxime ad te rex Agrippa ut interrogatione facta habeam quid scribam sine ratione enim mihi videtur mittere vinctum et causas eius non significare

26

Agrippa vero ad Paulum ait permittitur tibi loqui pro temet ipso tunc Paulus extenta manu coepit rationem reddere de omnibus quibus accusor a Iudaeis rex Agrippa aestimo me beatum apud te cum sim defensurus me hodie maxime te sciente omnia quae apud Iudaeos sunt consuetudines et quaestiones propter quod obsecro patienter me audias et quidem vitam meam a iuventute quae ab initio fuit in gente mea in Hierosolymis noverunt omnes Iudaei praescientes me ab initio si velint testimonium perhibere quoniam secundum certissimam sectam nostrae religionis vixi Pharisaeus et nunc in spe quae ad patres nostros repromissionis facta est a Deo sto iudicio subiectus in quam duodecim tribus nostrae nocte ac die deservientes sperant devenire de

qua spe accusor a Iudaeis rex quid incredibile iudicatur apud vos si Deus mortuos suscitatur et ego quidem existimaveram me adversus nomen Iesu Nazareni debere multa contraria agere quod et feci Hierosolymis et multos sanctorum ego in carceribus inclusi a principibus sacerdotum potestate accepta et cum occiderentur detuli sententiam et per omnes synagogas frequenter puniens eos compellebam blasphemare et amplius insaniens in eos persequebar usque in exterarum civitatum in quibus dum irem Damascum cum potestate et permissu principum sacerdotum die media in via vidi rex de caelo supra splendorem solis circumfulsisse me lumen et eos qui mecum simul erant omnesque nos cum decidissemus in terram audivi vocem loquentem mihi hebraica lingua Saule Saule quid me persequeris durum est tibi contra stimulum calcitrare ego autem dixi quis es Domine Dominus autem dixit ego sum Iesus quem tu persequeris sed exsurge et sta super pedes tuos ad hoc enim apparui tibi ut constituam te ministrum et testem eorum quae vidisti et eorum quibus apparebo tibi eripiens te de populo et gentibus in quas nunc ego mitto te aperire oculos eorum ut convertantur a tenebris ad lucem et de potestate Satanae ad Deum ut accipiant remissionem peccatorum et sortem inter sanctos per fidem quae est in me unde rex Agrippa non fui incredulus caelestis visionis sed his qui sunt Damasci primum et Hierosolymis et in omnem regionem Iudaeae et gentibus

adnuntiabam ut paenitentiam agerent et converterentur ad Deum digna paenitentiae opera facientes hac ex causa me Iudaei cum essem in templo comprehensum temptabant interficere auxilio autem adiutus Dei usque in hodiernum diem sto testificans minori atque maiori nihil extra dicens quam ea quae prophetae sunt locuti futura esse et Moses si passibilis Christus si primus ex resurrectione mortuorum lumen adnuntiaturus est populo et gentibus haec loquente eo et rationem reddente Festus magna voce dixit insanis Paule multae te litterae ad insaniam convertunt at Paulus non insano inquit optime Feste sed veritatis et sobrietatis verba eloquor scit enim de his rex ad quem et constanter loquor latere enim eum nihil horum arbitror neque enim in angulo quicquam horum gestum est credis rex Agrippa prophetis scio quia credis Agrippa autem ad Paulum in modico suades me Christianum fieri et Paulus opto apud Deum et in modico et in magno non tantum te sed et omnes hos qui audiunt hodie fieri tales qualis et ego sum exceptis vinculis his et exsurrexit rex et praeses et Bernice et qui adsidebant eis et cum secessissent loquebantur ad invicem dicentes quia nihil morte aut vinculorum dignum quid facit homo iste Agrippa autem Festo dixit dimitti poterat homo hic si non appellasset Caesarem

27

ut autem iudicatum est eum navigare in Italiam et tradi Paulum cum reliquis custodiis centurioni nomine Iulio

cohortis Augustae ascendentes autem navem hadrumetinam incipientem navigare circa Asiae loca sustulimus perseverante nobiscum Aristarcho Macedone Thessalonicense sequenti autem die devenimus Sidonem humane autem tractans Iulius Paulum permisit ad amicos ire et curam sui agere et inde cum sustulisset subnavigavimus Cypro propterea quod essent venti contrarii et pelagus Ciliciae et Pamphiliae navigantes venimus Lystram quae est Lyciae et ibi inveniens centurio navem alexandrinam navigantem in Italiam transposuit nos in eam et cum multis diebus tarde navigarem et vix devenissemus contra Cnidum prohibente nos vento adnavigavimus Cretae secundum Salmonem et vix iuxta navigantes venimus in locum quendam qui vocatur Boni portus cui iuxta erat civitas Thalassa multo autem tempore peracto et cum iam non esset tuta navigatio eo quod et ieiunium iam praeterisset consolabatur Paulus dicens eis viri video quoniam cum iniuria et multo damno non solum oneris et navis sed etiam animarum nostrarum incipit esse navigatio centurio autem gubernatori et nauclerio magis credebat quam his quae a Paulo dicebantur et cum aptus portus non esset ad hiemandum plurimi statuerunt consilium navigare inde si quo modo possent devenientes Phoenice hiemare portum Cretae respicientem ad africanum et ad chorum adspirante autem austro aestimantes propositum se tenere cum sustulissent de Asson legebant Cretam non post multum autem misit se

contra ipsam ventus typhonicus qui vocatur euroaquo cumque arrepta esset navis et non posset conari in ventum data nave flatibus ferebamur insulam autem quandam decurrentes quae vocatur Caudam potuimus vix obtinere scapham qua sublata adiutoriis utebantur accingentes navem timentes ne in Syrtim inciderent submisso vase sic ferebantur valide autem nobis tempestate iactatis sequenti die iactum fecerunt et tertia die suis manibus armamenta navis proiecerunt neque sole autem neque sideribus apparentibus per plures dies et tempestate non exigua imminente iam ablata erat spes omnis salutis nostrae et cum multa ieiunatio fuisset tunc stans Paulus in medio eorum dixit oportebat quidem o viri audito me non tollere a Creta lucrique facere iniuriam hanc et iacturam et nunc suadeo vobis bono animo esse amissio enim nullius animae erit ex vobis praeterquam navis adstitit enim mihi hac nocte angelus Dei cuius sum ego et cui deservio dicens ne timeas Paule Caesari te oportet adsistere et ecce donavit tibi Deus omnes qui navigant tecum propter quod bono animo estote viri credo enim Deo quia sic erit quemadmodum dictum est mihi in insulam autem quandam oportet nos devenire sed posteaquam quartadecima nox supervenit navigantibus nobis in Hadria circa mediam noctem suspicabantur nautae apparere sibi aliquam regionem qui submittentes invenerunt passus viginti et pusillum inde separati invenerunt passus quindecim timentes autem ne in aspera

loca incideremus de puppi mittentes anchoras quattuor optabant diem fieri nautis vero quaerentibus fugere de navi cum misissent scapham in mare sub obtentu quasi a prora inciperent anchoras extendere dixit Paulus centurioni et militibus nisi hii in navi manserint vos salvi fieri non potestis tunc absciderunt milites funes scaphae et passi sunt eam excidere et cum lux inciperet fieri rogabat Paulus omnes sumere cibum dicens quartadecima hodie die expectantes ieiuni permanetis nihil accipientes propter quod rogo vos accipere cibum pro salute vestra quia nullius vestrum capillus de capite peribit et cum haec dixisset sumens panem gratias egit Deo in conspectu omnium et cum fregisset coepit manducare animaequiores autem facti omnes et ipsi adsumpserunt cibum eramus vero universae animae in navi ducentae septuaginta sex et satiati cibo adleviabant navem iactantes triticum in mare cum autem dies factus esset terram non agnoscebant sinum vero quendam considerabant habentem litus in quem cogitabant si possent eicere navem et cum anchoras abstulissent committebant se mari simul laxantes iuncturas gubernaculorum et levato artemone secundum flatum aerae tendebant ad litus et cum incidissemus in locum bithalassum inpegerunt navem et prora quidem fixa manebat immobilis puppis vero solvebatur a vi maris militum autem consilium fuit ut custodias occiderent ne quis cum enatasset effugeret centurio autem volens servare Paulum prohibuit fieri

iussitque eos qui possent natate mittere se primos et evadere et ad terram exire et ceteros alios in tabulis ferebant quosdam super ea quae de navi essent et sic factum est ut omnes animae evaderent ad terram

28

et cum evasissemus tunc cognovimus quia Militene insula vocatur barbari vero praestabant non modicam humanitatem nobis accensa enim pyra reficiebant nos omnes propter imbrem qui imminebat et frigus cum congregasset autem Paulus sarmentorum aliquantam multitudinem et inposuisset super ignem vipera a calore cum processisset invasit manum eius ut vero viderunt barbari pendentem bestiam de manu eius ad invicem dicebant utique homicida est homo hic qui cum evaserit de mari Ultio non sinit vivere et ille quidem excutiens bestiam in ignem nihil mali passus est at illi existimabant eum in tumorem convertendum et subito casurum et mori diu autem illis sperantibus et videntibus nihil mali in eo fieri convertentes se dicebant eum esse deum in locis autem illis erant praedia principis insulae nomine Publii qui nos suscipiens triduo benigne exhibuit contigit autem patrem Publii febribus et dysenteria vexatum iacere ad quem Paulus intravit et cum orasset et inposuisset ei manus salvavit eum quo facto et omnes qui in insula habebant infirmitates accedebant et curabantur qui etiam multis honoribus nos honoraverunt et navigantibus

inposuerunt quae necessaria erant post menses autem tres navigavimus in nave alexandrina quae in insula hiemaverat cui erat insigne Castorum et cum venissemus Syracusam mansimus ibi triduo inde circumlegentes devenimus Regium et post unum diem flante austro secunda die venimus Puteolos ubi inventis fratribus rogati sumus manere apud eos dies septem et sic venimus Romam et inde cum audissent fratres occurrerunt nobis usque ad Appii Forum et Tribus Tabernis quos cum vidisset Paulus gratias agens Deo accepit fiduciam cum venissemus autem Romam permissum est Paulo manere sibimet cum custodiente se milite post tertium autem diem convocavit primos Iudaeorum cumque convenissent dicebat eis ego viri fratres nihil adversus plebem faciens aut morem paternum vinctus ab Hierosolymis traditus sum in manus Romanorum qui cum interrogationem de me habuissent voluerunt me dimittere eo quod nulla causa esset mortis in me contradicentibus autem Iudaeis coactus sum appellare Caesarem non quasi gentem meam habens aliquid accusare propter hanc igitur causam rogavi vos videre et adloqui propter spem enim Israhel catena hac circumdatus sum at illi dixerunt ad eum nos neque litteras accepimus de te a Iudaea neque adveniensi aliquis fratrum nuntiavit aut locutus est quid de te malum rogamus autem a te audire quae sentis nam de secta hac notum est nobis quia ubique ei contradicitur cum constituissent autem illi diem venerunt ad eum in hospitium

plures quibus exponebat testificans
regnum Dei suadensque eos de Iesu ex
lege Mosi et prophetis a mane usque ad
vesperam et quidam credebant his quae
dicebantur quidam vero non credebant
cumque invicem non essent
consentientes discedebant dicente Paulo
unum verbum quia bene Spiritus
Sanctus locutus est per Esaiam
prophetam ad patres nostros dicens
vade ad populum istum et dic aure
audietis et non intellegatis et videntes
videbitis et non perspicietis incrassatum
est enim cor populi huius et auribus
graviter audierunt et oculos suos
compresserunt ne forte videant oculis et
auribus audiant et corde intellegant et
convertantur et sanem illos notum ergo
sit vobis quoniam gentibus missum est
hoc salutare Dei ipsi et audient mansit
autem biennio toto in suo conducto et
suscipiebat omnes qui ingrediebantur
ad eum

